

КИЇВСЬКА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА З ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ВРЯДУВАННЯ

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗА ТЕМОЮ

«ВПЛИВ ДОВІРИ ДО ВЛАДНИХ ІНСТИТУЦІЙ НА БЛАГОДІЙНІСТЬ У ЧАС
ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ»

Студентка: Людмила Красницька
Наукова керівниця: Соломія Шпак, PhD

Для здобуття освітнього ступеня: Магістр
за спеціальністю: 281 Публічне управління та адміністрування

Київ 2024

З великою вдячністю моїй науковій керівниці, пані Соломії Шпак, за наставництво та знання, які ви допомогли мені здобути.

Зміст

Анотація	3
ВСТУП	4
КОНТЕКСТ ТА ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	4
АНАЛІТИЧНА РАМКА	8
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ	10
РЕЗУЛЬТАТИ	13
ВИСНОВКИ	33
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПУБЛІЧНИХ ПОЛІТИК	34
ЛІТЕРАТУРА	37
ДОДАТКИ	44
Додаток 1. Анкета для опитування респондентів та респонденток	44
Додаток 2. Таблиці	53
Додаток 3. Інтерес до слова “донатити” 2019-2024 роки, Google Trends	71
Додаток 4. Код для Stata	72

Анотація: повномасштабна війна, яку веде Росія проти України з лютого 2022, принесла українцям та українкам особисте та колективне горе та вагомі фінансові труднощі. Попри ці обставини, люди змогли об'єднатись та почали підтримувати Збройні Сили України (ЗСУ), як ніколи раніше, жертвуючи їм, а також своїм співгромадянам і співгромадянкам, і навіть тваринам, значну частку свого доходу. Дослідження, проведені в Україні від початку повномасштабної війни, проливають світло на мотивацію людей займатись благодійністю, однак відповіді на питання “чому українці та українки найбільше жертвують на рахунок для ЗСУ у Національному банку?” немає. Довіра до владних інституцій може пояснити це явище. Аналітичним питанням цієї магістерської роботи є: “яким чином довіра до владних інституцій впливає на благодійність у час повномасштабної війни?” Через проведене опитування у квітні 2023 року та застосування кількісних методів аналізу (кореляційний, факторний та регресійний), я приходжу до висновку, що довіра до владних інституцій має позитивний зв'язок із благодійністю.

Ключові слова: довіра до владних інституцій, благодійність, вертикальна соціальна згуртованість.

Кількість слів: 8014

ВСТУП

Це дослідження покликане встановити, чи є зв'язок між благодійністю та довірою до владних інституцій в Україні від початку повномасштабної війни, яку проти неї розпочала Російська Федерація у лютому 2022 року, та напрямок такого зв'язку. Попри те, що за результатами попередніх академічних досліджень очікується, що рівень благодійності у кризовий період знизиться, емпірично приклад України показує зворотнє, – громадяни та громадянки активно долучаються до благодійності, особливо підтримуючи ті ініціативи, які допомагають Збройним Силам України (ЗСУ). Цей феномен не має відомого мені прецедента, і водночас відкриває можливість для нових знань у сфері благодійності та врядування. Небачена раніше благодійна підтримка Сил Оборони України з боку громадян та громадянок відбувається у період, коли підвищується рівень інфляції, більшість українців та українок повідомляють про зниження своїх доходів, майже третина – втрату роботи, а частина – втрату житла. Попри ці великі виклики, вони все одно продовжують витратити значну частину своїх коштів на благодійність. Проведені раніше дослідження частково відповідають на запитання про те, що мотивує людей долучатись до благодійності, однак не пояснює, чому саме більшість із них обирають свої пожертви надсилати на створений державою спеціальний рахунок у Національному банку України для ЗСУ. Такі показники можуть свідчити про те, що люди довіряють владі, і аналітичне питання цього дослідження – яким чином довіра українців та українок до владних інституцій впливає на благодійність у час повномасштабної війни?

Для того, щоб знайти відповідь на своє аналітичне запитання та враховуючи результати попередніх досліджень, я обираю пошуковий дизайн, який допоможе мені вивести нову гіпотезу щодо зв'язку довіри до владних інституцій та благодійності від початку повномасштабної війни.

Ця робота складається з таких розділів: контекст та огляд літератури, де я окреслюю вже набуті академічні знання, що слугують підґрунтям для формування мого теоретичного очікування, вибору методів збору даних та формування опитувальника. У наступному розділі я описую аналітичну рамку цього дослідження, далі додаю деталі про методологічний дизайн та результати дослідження. Я завершую роботу висновками про тенденції, що спостерігаю, а також надаю рекомендації до актуальних публічних політик, враховуючи отримані результати.

КОНТЕКСТ ТА ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

10 жовтня 2022 року о 12:09 на сторінці Благодійного Фонду Сергія Притули з'являється публікація, яка починається словами “Вони розлютили українців” (Благодійний Фонд Сергія Притули, 2022). Притула оголошує спільний збір із Сергієм Стерненком на дрони-камікадзе для українського війська (Sternenko, 2022).

І ввечері того ж дня, 10 жовтня 2022 року, Forbes повідомляє, що станом на 20:30 українці та українки пожертвували благодійним фондам та на рахунки інших волонтерів/ок та активістів/ок, що підтримали цей збір, 227 мільйонів гривень (Forbes, 2022). Така акція – не перша за час повномасштабної війни, котру почала Російська Федерація проти України: українці та українки вже профінансували закупівлю Народних Байрактарів (Громадське, 2022), Народного Супутника (Економічна правда, 2022, August), форму для бійчинь, створену спеціально під жіноче тіло, і полегшені у вазі бронепластики для них (Землячки. Ukrainian Front, 2022), а також допомогли забезпечити їжу та притулок для 177 тисяч 987 тварин (UAnimals, 2022). Насправді, рік по тому, 9 жовтня 2023 року обидва фандрейзери у співпраці з Ігорем Лаченковим запустили новий мегазбір “Можем павтарить” (Сергій Притула, 2023, October 9), який був закритий за 72 години з результатом, що на два мільйони гривень перевищив поставлену ціль (Сергій Притула, 2023, October 12).

Станом на жовтень 2022 року загалом 51% людей в Україні регулярно або час від часу робили пожертви благодійним фондам чи на конкретні волонтерські збори (Суспільне Новини, 2022), 81% жертвували на Збройні Сили України (ЗСУ) від початку повномасштабної війни хоча б один раз, а 60% – на гуманітарні потреби (Національний демократичний інститут, 2022, August).

Однак забезпечення народом України своєї армії масштабами, небаченими раніше і незанимає жодними іншими націями, та своїх співгромадян та співгромадянок, відбувається у період, коли інфляція сягнула 26.6% (Економічна правда, 2022, November), 95% українців та українок не живуть комфортно на свій дохід, 70% повідомляють про зниження доходу з початку повномасштабної війни, 31% - втрату роботи, 9% - втрату житла (Національний демократичний інститут, 2022, August).

Хоча серед донорів – звичайно, багато бізнесів, благодійних організацій чи навіть державних установ та органів місцевого самоврядування (Координаційний центр SUN, 2022), середня сума пожертви, до прикладу, у благодійний фонд “Повернись живим” на період від 1 березня до 25 листопада 2022 року становить 3747.34 гривні (Благодійний Фонд "Повернись живим"). Таке середнє говорить, що велика кількість пожертв, скоріш за все, були невеликі. Можна припустити, що велика кількість донорів та донорок, якщо не більшість, це – звичайні люди, а не організації. Як повідомляє Forbes, найвища середня сума пожертв за перші чотири місяці повномасштабної війни - 15347 гривень (на заході країни) (Forbes, 2022, August), а це – трохи більше середньомісячної заробітної плати в Україні, котра у січні 2022 року становила 14577 гривень (Міністерство фінансів України, 2022, August). Фонд “Повернись живим” звітує 5271.66 гривень як середню суму пожертви

за перші чотири місяці війни (Благодійний фонд "Повернись живим", *Дані пожертв за 24 лютого - 24 червня 2022 року*). Тобто можна зробити висновок, що в середньому люди витрачали більше третини свого доходу на благодійність, зокрема на пожертви, пов'язані з військом.

З часом загальна середня пожертва зменшилась, і на липень 2022 року вона становила 4750.74 гривні, кінець листопада 2022 року – 3688.69 гривень, і станом на 26 січня 2023 року – 3391.9 (Благодійний фонд "Повернись живим", *Дані пожертв на 24 листопада 2022 року*). Зниження середньої пожертви на фоні погіршення фінансового становища людей підтверджуються Беккерс і Віпкінг, котрі роблять огляд літератури про щедрість та філантропію. Вони вказують, що абсолютна більшість науковців та науковиць, статті котрих вони проаналізували у своєму огляді літератури, приходять до висновку, що ті, хто має вищий дохід роблять вищі пожертви, ніж ті, хто має нижчий дохід (Bekkers, R., and Wierking, P., 2007). Однак той факт, що середня пожертва все ще становить 26.8% від середньої заробітної плати (Пенсійний фонд України, 2023) на період проведення цього дослідження, що є досить вагомим внеском, дуже важливий.

За результатами попередніх досліджень очікується, що рівень благодійності у кризовий час знизиться, бо це ситуація, коли потреба в приватних пожертвах стає найгострішою, а можливість людей долучитись до благодійності падає (List 2011, List and Peysakhovich, 2011, як вказано у Meer, Miller and Wulfsberg, 2017). Однак приклад України цьому суперечить (Вокс Україна 2022, August). Так, відповідно до результатів дослідження центру Zagoriy Foundation, у 2022 році благодійників та благодійниць в Україні стало на 19% більше, ніж у 2021 році, і на 26% більше, ніж у 2019 році (Zagoriy Foundation, 2022). Звичайно, що повномасштабна війна – це вагома причина робити пожертви у благодійні фонди, котрі займаються гуманітарною допомогою та підтримують військо. Однак фінансові ресурси обмежені, і вибір людей спрямовувати їх на ці напрямки замість інших показує пріоритетність цих типів зборів.

Серед дослідників та дослідниць є багато напрацювань у сфері добродійної поведінки людей та їх мотивації робити фінансові пожертви загалом (Bekkers and Wierking, 2007), а також причини підтримувати ті чи інші організації чи напрямки (Bennett, 2003). Дослідження мотивації людей бути залученими в благодійність починалось із переконання академічною спільнотою, що індивідуальні пожертви слугували суто внеском людини до суспільних благ (List and Peysakhovich, 2011). Це – класична модель благодійної поведінки людини, яку можна назвати ще альтруїзмом (Vesterlund, 2006). З часом науковець Джеймс Андреоні кинув виклик альтруїзму. Андреоні стверджував, що "справжній" альтруїзм передбачає, що

людині буде байдуже, чи вона споживає благо, до якого доклалась вона сама, чи благо, яке можливе завдяки іншим людям. Своім аналізом він доводить, що коли люди роблять особисті пожертви на благодійність (суспільне благо, як він пише), то користь для них не лише у збільшенні загального суспільного блага, але й самому факті, що вони жертвували (Andreoni, 1990). Дослідник каже, що коли люди здійснюють пожертву, вони керуються не лише своїми альтруїстичними намірами, а також можуть відчувати провину, співчуття, або навіть “тепле сяйво (*warm glow*)” всередині. Тому Андреоні модифікує класичну модель та вводить термін “недосконалий альтруїзм (*impure altruism*)”, врахування якого, на його, думку, може допомогти створити кращі податкові політики та зробити чіткіші прогнози залучення людей у благодійність та підвищення суспільного блага.

Отже, враховуючи внесок Андреоні, дослідницька спільнота часто приходиться до висновку, що, жертвуючи кошти, люди отримують якусь користь, яку економісти та економістки розподіляють на публічну і приватну. Публічна користь – це користь, яку отримує і донор чи донорка, і суспільство. Приватна – користь, яку отримує лише донор/ка. Прикладами приватної користі може бути відчуття “теплого сяйва” всередині, чи відчуття, що ти віддаєш щось суспільству за благо, яке отримала колись, чи навіть сприймаєш це як отриманий престиж за те, що ти зробила цю пожертву (Vesterlund, 2006). У своєму огляді літератури Рене Беккерс та Памела Віпкінг групує механізми-драйвери благодійних пожертв у вісім категорій: 1) усвідомлення донором/кою потреби, 2) адвокація/прохання до донора/ки зробити пожертву (*solicitation*), 3) витрати та вигоди, 4) альтруїзм, 5) репутація, 6) психологічна користь, 7) цінності, 8) дієвість (*efficacy*, переконання жертводавця/иці, що їх жертва цінна для вирішення проблеми) (Bekkers and Wiepking, 2011). Результати дослідження Zagory Foundation з 2022 року, котрі демонструють мотивацію українців та українок займатись благодійністю (Zagory Foundation, 2022), також можна частково класифікувати за цими категоріями. Респонденти/ки, наприклад, повідомляють, що, коли жертвують кошти, “отримують задоволення від того, що роблять добро” (психологічна користь), “бояться відмовитись, коли їх просять” (адвокація/прохання), “усвідомлюють свій обов’язок перед суспільством” (психологічна користь, відчуття себе частиною спільноти) та наводять інші причини.

Цікавим результатом цього дослідження є те, що найвища частка пожертв серед повідомлених респондентами/ками перераховувалась на державний рахунок ЗСУ, тобто той, який створив Національний банк (Національний банк України, 2022). Довіра до держави може бути тут важливим чинником, а, отже, вищезазначені результати Zagory Foundation можуть вказувати на те, що довіра до владних

інституцій може бути одним із драйверів благодійності в Україні. Аналітичним питанням мого дослідження є: яким чином довіра українців та українок до владних інституцій впливає на благодійність у час повномасштабної війни?

Література про вплив конфліктів, включаючи військових, на державу чи врядування, якщо й вивчає довіру громадян та громадинок до національної влади, то мова йде здебільшого про вплив конфлікту на стан довіри. Так, наприклад, у своїй статті Ахмед Скалі та колеги посилаються на попередні результати досліджень того, як змінюється стан довіри до національної влади після конфлікту, який зв'язок між довірою та діями влади під час конфлікту, і приходять до висновку, що громадяни/ки менш здатні слідувати рекомендаціям влади після конфлікту (на прикладі голосування на референдумі, Skali, Stadelmann, & Torgler, 2021). Попередня література також вивчає горизонтальну згуртованість чи соціальну довіру, тобто яким чином змінюється довіра людей одне до одного після насильницьких конфліктів (Bauer et al, 2016). Наповнюючи академічні знання про благодійність в Україні Borcan *et al*, 2022 використали у своєму експерименті Державну Службу Надзвичайних Ситуацій (ДСНС) як інституцію, довіру до якої тестували. Однак із вивченої мною літератури, немає досліджень, котрі комплексно розглядають зв'язок довіри до владних інституцій та благодійності в контексті повномасштабної війни Росії проти України.

Цінність мого дослідження передбачається як і для подальшого вивчення благодійності, особливо в період насильницького міжнародного конфлікту, так і через його вклад до бази знань про довіру до владних інституцій та врядування загалом. Виявивши нові фактори, що мають вплив на благодійність, і самі інституції, і благодійні фонди, і політичні партії зможуть краще планувати професійний фандрейзинг (Mainardes *et al*, 2016) чи переглянути і доповнити податкові політики (Bekkers and Wiepking, 2011). Довіра до влади важлива для забезпечення ефективних публічних політик та легітимності держави загалом (Skali, Stadelmann, & Torgler, 2021), а тому краще розуміння того, як вона співвідноситься з іншими суспільними процесами чи поведінкою громадян/ок дозволить інституціям побачити її нові виміри.

АНАЛІТИЧНА РАМКА

Це дослідження задумувалось через трансформаційну теоретичну парадигму (Mackenzie and Knipe, 2006), котра намагається змінити статус-кво досліджень: те, що є нормою в дослідженнях, – контекст та досвід однієї групи людей – чоловіків, вона доповнює через увагу до інших груп людей. Я, створюючи дослідження через

трансформаційну парадигму, хотіла висвітлити, наскільки можливо, досвід різних груп українців та українок. Саме тому у роботі я завжди намагаюсь вживати фемінітиви, а також питаю респондентів/ок про їх різні вроджені чи набуті характеристики, як гендер, приналежність до ЛГБТ+ спільноти чи наявність інвалідності. У процесі вивчення літератури, збору і аналізу даних, однак, я все-таки підходжу до дослідницького питання через прагматичну теоретичну парадигму (Mackenzie and Knipe, 2006), фокусуючись на проблемі довіри в основному, а досвіді різних груп респондентів та респонденток – менше, та тримаючи орієнтир на більш практичному застосуванні отриманих результатів. Хоча це дослідження є до певного ступеню гендерно чутливим, воно має значні обмеження, враховуючи використання кількісних методів збору та аналізу даних, і його результатом не є благодійна поведінка чи ступінь довіри до інституцій різних груп людей. Воно, однак, слугує підґрунтям для майбутніх досліджень вже через трансформаційну парадигму, з використанням якісних методів, аби краще зрозуміти вплив довіри до владних інституцій в Україні від початку повномасштабної війни.

У своєму дослідженні на позначення благодійності я опираюсь на термін, котрий пропонують Беккерс та Віпкінг: благодійність – це жертвування коштів організаціям, котрі приносять користь людям поза родиною донора/ки (Bekkers and Wiepking, 2011). Слово “донати” зараз використовується в українському суспільстві на позначення “благодійність”, я застосовую його також. Я розмежовую грошові та негрошові пожертви (наприклад, дані про пожертви одягом я не враховуватиму в результати з монетарними пожертвами). У своєму дослідженні я також опираюсь на класифікацію факторів благодійності Беккерса та Віпкінг. Вони вказують у своєму огляді літератури, що включили більшу кількість джерел, ніж дослідники/ці перед ними, а також, що вони врахували лише ті роботи, які підтверджені емпірично (Bekkers and Wiepking, 2011). Тому, на мою думку, їх класифікація є надійною.

Поняття “довіра” у моєму дослідженні буде відповідає визначенню “очікування, а не поведінка” (Bauer & Freitag, 2018). Тобто – це очікування людини, котра довіряє, щодо дій актора (тут – це інституція), котрому вона довіряє. Це – політична довіра, на відміну від загальної чи соціальної довіри, це – впевненість в інституції (Uslaner, 2018). Однак вона часто ситуативна і не значить, що, якщо громадяни та громадянки, наприклад, довіряють свою безпеку державі у час війни, то вони будуть довіряти рішенням навколо використання публічних фінансів у мирний період (Levi & Stoker, 2000). У моєму дослідженні довіра до владних інституцій включатиме окремо довіру до Президента Зеленського, Верховної Ради України (ВРУ), Збройних Сил України (ЗСУ), Державної Служби Надзвичайних Ситуацій, Національної поліції, місцевої влади, Уряду.

Спираючись на результати попередніх академічних та емпіричних досліджень, теоретичне очікування свого дослідження я визначаю так: довіра до владних інституцій (x) має позитивний вплив на благодійність (y).

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ

Беручи за основу результати огляду літератури та результати попередніх досліджень у сфері благодійності, у своєму дослідженні я використовую пошуковий дизайн. Для того, щоб перевірити моє теоретичне очікування, потрібно дізнатись, яка частина українців та українок роблять пожертви від початку повномасштабної війни та довіряють різним інституціям, а також – що мотивує їх робити пожертви, які вони мають соціально-демографічні характеристики та інше. Тому для збору своїх первинних даних я застосовую метод опитування і залучаю дослідницький центр Gradus Research (Gradus Research (n.d.)). Відповідно до інформації, представленої самим центром, Gradus – це «система соціологічних онлайн-опитувань на базі вибірки панельного типу за допомогою мобільного додатку Gradus» (Gradus Research (n.d.)). Це – опитування, де респонденти/ки самостійно заповнюють на смартфонах Анкету, дизайн котрої розробила я, відповідно до потреб свого дослідження та опрацьованої літератури. Текст Анкети знаходиться в Додатку 1. Збір даних проводиться з 14 до 17 квітня 2023 року.

Моя вибірка відображає структуру населення міст України з кількістю мешканців та мешканок більше 50 тисяч у віці 18-60 років за статтю, віком, розміром населеного пункту. Вона включає 1009 респондентів та респонденток з усіх областей України, окрім Херсонської, Луганської, Донецької та Криму, оскільки на момент проведення опитування вони були тимчасово окупованими повністю чи частково. Серед респондентів/ок 564 (56%) - жінки і 445 (44%) - чоловіки. Їх середній вік - 40 років. 91 (9%) з них належать до ЛГБТ+ спільноти. 115 (11%) мають інвалідність. Їх рівень освіти – переважно здобутий ступінь магістра. Більшість мають середній щомісячний дохід у розмірі від 0 до 10 тисяч гривень. 72 (7%) респондентів та респонденток мають досвід життя в окупації, станом на квітень 2023 року. Моя вибірка репрезентативна для осіб, віком від 18 до 60 років з міст, кількістю населення 50 тисяч осіб і більше, котрі мають смартфон і доступ до інтернету та користуються додатком Gradus.

Для аналізу даних я застосовую програми Excel і Stata. Перед аналізом свої дані я готую до завантаження у Stata, перекодувавши їх в Excel: запитання, котрі передбачають відповіді “Так/Ні” або мають дві інші категорії, я перекодовую в бінарні змінні зі значеннями “1/0”; запитання з відповідями, що позначають градацію, я перекодовую у шкалу; запитання, що передбачають вибір одного чи

кількох варіантів відповідей – закодовую або окремими бінарними змінними “1/0”, застосовуючи функції IF(AND()) або IF(OR()) в Excel. Якщо респонденти/ки не відповідають на якесь запитання, я кодую значення як “N/A” або “.”. У випадках, коли респонденти/ки обирають варіант “Інше”, я оцінюю, чи можна їх відповідь зарахувати до вже існуючих варіантів. За результатами опрацювання відповідей від цієї вибірки, жодну з відповідей категорії “Інше” я не зарахувала, тому вони також закодовані як “N/A” або “.”.

Визначення залежних, незалежних та контрольних змінних, а також спосіб їх вимірювання:

- Залежна змінна 1 (Запитання №1): рішення робити пожертву. Вимірює благодійність: чи респонденти/ки робили пожертви від початку повномасштабної війни;
- Залежна змінна 2 (Запитання №1): частота благодійності. Позначає благодійність: як часто респонденти/ки робили пожертви від початку повномасштабної війни;
- Залежна змінна 3 (Запитання №2): відсоток пожертви від середнього доходу. Позначає благодійність: який відсоток свого середнього доходу респонденти/ки витрачали на благодійність від початку повномасштабної війни;
- Незалежна змінна: довіра до владних інституцій (Запитання №6): Позначає довіру до інституцій: наскільки респонденти/ки довіряють чи не довіряють національним та місцевим владним інституціям;
- Непряма довіра для перевірки валідності незалежної змінної (Запитання №9). Оскільки політична довіра – це досить комплексне поняття, а мій метод збору даних не давав багато можливостей для забезпечення валідності даних, що вимірюють довіру до інституцій, я склала набір тверджень (адаптовані із Seyd, 2016) для вимірювання “непрямої довіри”. Самі результати за цими твердженнями я не вводжу в регресії для оптимізації змінних, однак враховую кореляції між ними та напряду висловленою довірою до інституцій.
- Контрольні змінні, група №1 (Запитання №3 та №4): мотивація займатись благодійністю. Позначають, чому респонденти/ки роблять пожертви і які типи ініціатив вони найчастіше підтримують
- Контрольні змінні, група №2: особистий досвід, пов’язаний з війною (Запитання №9, №16-№18, №21-№23). Позначають особисту ситуацію респондентів/ок: міграція за час повномасштабної війни, відношення до владних інституцій, досвід життя в окупації та наявність/відсутність родини чи близьких людей в ЗСУ.
- Контрольні змінні, група №3: громадянська активність (Запитання №5, №7, №8, №10). Позначають, чи є/були респонденти/ки активними громадянами/ками: чи голосували на останніх місцевих, парламентських та президентських виборах, чи займались волонтерством, чи взаємодіяли з

владною (національною та на місцях) і яким чином.

- Контрольні змінні, група №4: соціально-демографічні характеристики (Запитання №11-№15, №19-№20). Позначають вік, стать, статус інвалідності, приналежність до ЛГБТ+ спільноти, рівень освіти, оцінка фінансового стану та середній місячний дохід респондентів та респонденток.

Надійність даних для цього дослідження забезпечує Gradus Research. Центр стверджує, що їхні “опитування проходять лише верифіковані користувачі. Дані користувачів проходять багаторівневу перевірку на правдивість та коректність” (Gradus Research (n.d.)).

Зовнішню валідність також забезпечує Gradus, однак слід зауважити, що оскільки вибірка репрезентативна для осіб, котрі мають смартфон і доступ до інтернету та користуються додатком Gradus, а також проживають у містах, її не можна вважати репрезентативною для усіх громадян/ок України. Враховуючи, що станом на вересень 2022 року серед людей, віком 18-60 років з міст, населенням 20+ тисяч осіб, зовсім незначна частка взагалі не користується інтернетом (UNDP, 2023), я припускаю, що хоча це обмеження для дослідження існує, воно все одно не достатньо суттєве, аби знецінити зовнішню валідність результатів.

Внутрішню валідність даних я забезпечую через наповнення запитань Анкети (*content validity*, відповідно до Heale and Twycross, 2015), через яку отримую детальну інформацію щодо соціально-демографічних характеристик респондентів та респонденток, їх мотивації та практик благодійності, а також власну оцінку до владних інституцій на місцевому та національному рівні. Наприклад, я запитую окремо про довіру до кожної інституції, аби при аналізі не було різночитання. Одним із викликів валідності даних, однак, є те, що через дослідження я не можу перевірити, чи вказаний рівень довіри справді відображає відчуття і погляди респондентів та респонденток, чи вони відповідають на більш чутливі запитання відповідями, які є соціально прийнятними, наприклад, у контексті війни. Тобто якщо говорити про довіру до владних інституцій, обмеженням дослідження є забезпечення *construct validity* (Heale and Twycross, 2015). Що стосується *criterion validity* (Heale and Twycross, 2015), то довіра до владних інституцій та благодійність в Україні також раніше вимірювались через опитування (Zagoriy Foundation, 2022 та Національний демократичний інститут, 2022), однак, ці опитування не адмініструвались в окремому додатку.

Після того, яка моя база даних закодована, я імпортую її у Stata, де генерую описову статистику, проводжу кореляційний аналіз між різними групами змінних, аби встановити, чи є між ними зв'язок і який він (позитивний чи негативний), а також роблю факторний аналіз, а після нього – регресійний аналіз між залежними

змінними та незалежними, котрі мають з ними статистично значущу кореляцію та наповнюють фактори, виявлені через факторний аналіз.

Оскільки я маю три залежні змінні та досить багато незалежних змінних, факторний аналіз є оптимальним методом для спрощення аналізу та інтерпретації. Я застосовую Principal-component factor analysis, за результатами якого визначаю основні фактори впливу (відповідно до методології Princeton University Library, 2024, це ті, де значення E (eigenvalue) більші чи дорівнюють 1). Наступний крок у моєму аналізі – регресії між кожною залежною змінною та цими факторами для визначення статистичної значущості. Я використовую два типи регресій: для залежної змінної 1 – лінійну регресію, а для залежних змінних 2 і 3 – мультиноміальну логістичну регресію mlogit, оскільки категорійні значення цих змінних не є рівнопропорційними між собою.

За результатами факторного та регресійного аналізів я роблю висновки результатів дослідження та перевіряю своє теоретичне очікування.

РЕЗУЛЬТАТИ

Описова статистика за змінними

Залежні змінні

Благодійність я вимірюю трьома змінними, запитуючи респондентів/ок, чи вони жертвують кошти загалом (через запитання №1 з Анкети), наскільки часто (запитання №1 в Анкеті) та яка середня сума пожертви від їх місячного доходу (через запитання №2, якщо в запитанні №1 обрано альтернативи a, b чи c). Цю інформацію я використовую для побудови своїх залежних змінних в Excel: *Чи жертвують загалом*, *Частота благодійності* та *Відсоток пожертв від середнього доходу*. У таблиці 1 подано описові дані за цими змінними, однак важливо зауважити, що ця описова статистика відображена лише по респондентах/ках, від котрих є відповідь на запитання №1, і від усієї вибірки таких 935 людей (93%)¹. Якщо говорити про змінні *Частота благодійності* та *Відсоток пожертв від середнього доходу*, то у таблиці кількість респондентів/ок менша, оскільки ці дані відображають лише людей, котрі а) робили пожертви; та б) робили пожертви більше одного разу відповідно.

¹ Проаналізувавши сегмент респондентів/ок, котрі не відповідали, чи вони робили пожертви, чи ні, я не побачила значної різниці у їх характеристиках чи висловленій довірі до владних інституцій. Єдина змінна, де спостерігається різниця, - це їх вік: загалом у цьому сегменті люди від 19 до 58 років, на відміну від основного сегменту – 18-60 років.

Змінна	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	Mode
Чи жертвують загалом	935	.911	.285	0	1	
Частота благодійності	935	3.297	1.219	1	5	4
Середній відсоток пожертви	617	1.285	.619	1	5	1
ЗСУ	955	3.652	.637	1	4	4
Президент Зеленський	955	3.208	.972	1	4	4
ДСНС	958	3.515	.682	1	4	4
Нацполіція	962	2.755	.862	1	4	3
Місцева влада	961	2.415	.928	1	4	3
Уряд	951	2.396	.901	1	4	3
ВРУ	965	2.159	.941	1	4	2

На початковому етапі я застосувала кореляційний аналіз через програму Stata, за результатами якого побачила, що хоча, відповідно до дослідження Zagoriy Foundation з літа 2022 року (Zagoriy Foundation, 2022) та Беккерса і Віпкінг, більші пожертви роблять ті, хто має більший дохід (Bekkers and Wierking, 2011), мої дані цього не показали. Однак, я спостерігаю позитивну кореляцію між середнім доходом респондентів/ок та частотою їх пожертви.

Залежні змінні 1 та 2, пожертви загалом та їх частота, позитивно корелюють із довірою до Національної поліції, Уряду, ВРУ, ЗСУ, ДСНС та Президента. А залежна змінна 3, відсоток пожертви від середнього місячного доходу, мають позитивні кореляції з довірою до Нацполіції, місцевої влади, Уряду та ВРУ. Результати подано в Таблицях 2а та 2б, а регресійний аналіз, описаний далі в роботі, показує, чи є зв'язок між довірою і благодійністю, якщо ми врахуємо вплив інших факторів: соціально-демографічних, тих, що позначають громадянську активність, мотивацію залучатись до благодійності чи особисту ситуацію, пов'язану з війною.

Таблиця 2а. Кореляційна матриця: усі залежні змінні та довіра до владних інституцій									
	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	ЗСУ	Президент Зеленський	ДСНС	Нацполіція	Місцева влада	Уряд	ВРУ
Чи жертвують загалом	1								
Частота благодійності	0.589	1							
ЗСУ	0.295	0.291	1						
Президент Зеленський	0.209	0.146	0.462	1					
ДСНС	0.188	0.203	0.534	0.502	1				
Нацполіція	0.162	0.157	0.350	0.456	0.463	1			
Місцева влада	0.0603	0.0625	0.212	0.289	0.316	0.509	1		
Уряд	0.165	0.173	0.269	0.548	0.368	0.610	0.577	1	
ВРУ	0.144	0.135	0.250	0.474	0.326	0.575	0.529	0.804	1

Таблиця 2б. Кореляційна матриця: середній відсоток пожертв та довіра до владних інституцій									
	Середній відсоток пожертви	ЗСУ	Президент Зеленський	ДСНС	Нацполіція	Місцева влада	Уряд	ВРУ	
Середній відсоток пожертви	1								
ЗСУ	0.0382	1							
Президент Зеленський	0.0316	0.462	1						
ДСНС	-0.0161	0.534	0.502	1					
Нацполіція	0.0932	0.350	0.456	0.463	1				
Місцева влада	0.142	0.212	0.289	0.316	0.509	1			
Уряд	0.135	0.269	0.548	0.368	0.610	0.577	1		
ВРУ	0.182	0.250	0.474	0.326	0.575	0.529	0.804	1	

Незалежні змінні

Усі незалежні та контрольні змінні я групою. Окремою групою виділяю **довіру до владних інституцій**, які включають довіру до ЗСУ, Президента Зеленського, ДСНС, Нацполіції, місцевої влади, Уряду та ВРУ. Я вимірюю ці змінні через пряме запитання №6 *До якої міри ви довіряєте таким інституціям* та коду

відповіді за шкалою від *Повністю довіряю* до *Абсолютно не довіряю* (4 до 1 відповідно). Описова статистика за цими змінними подана у Таблиці 1.

Якщо говорити про ЗСУ, то частково чи повністю їм довіряють 94.25% респондентів/ок, і цей показник співвідноситься з результатами, наприклад, новою ітерацією дослідження НДІ про можливості та перешкоди на шляху демократичного майбутнього України (Національний демократичний інститут, 2023). Серед жінок – це 95.8% респонденток, серед чоловіків – 92.58%, ЛГБТ+ спільноти – 94.42%, людей з інвалідністю – 96.27%, а тих, котрі мали досвід життя в окупації – 97.1%. Кореляційний аналіз показав, що ця змінна має позитивний, статистично значущий, зв'язок із усіма решту змінними, котрі вимірюють довіру до владних інституцій.

Президенту Зеленському повністю або частково довіряє 78.63% респондентів/ок, і ця змінна також позитивно корелює з іншими змінними довіри. Серед жінок – це 82.19%, чоловіків – 74.59%, ЛГБТ+ людей – 78.51%, людей з інвалідністю – 74.32%, а тих, хто мають досвід окупації – 87.15%. Рівень довіри моєї вибірки також співвідноситься з даними НДІ (Національний демократичний інститут, 2023).

ДСНС повністю чи частково довіряє 92.59% респондентів/ок, цей результат також підтверджує знахідки НДІ (Національний демократичний інститут, 2023) і позитивно корелює з іншими змінними довіри. Серед жінок цей показник становить 95.02%, чоловіків – 89.84%, ЛГБТ+ спільноти – 92.5%, людей з інвалідністю – 92.45%, а тих, хто має досвід життя в окупації, – 95.58%.

Показники довіри до Нацполіції, порівняно з попередніми інституціями, нижчі: 66.53% загалом, 70.88% – серед жінок, 61.73% — серед чоловіків, 66.85% – серед ЛГБТ+ людей, 63.88% – серед людей з інвалідністю та 71.64% – тих, хто мають досвід життя в окупації. Ці результати вищі, ніж отримані НДІ (Національний демократичний інститут, 2023), і корелює позитивно з іншими змінними довіри.

Своїй місцевій владі повністю чи частково довіряє 50.15% респондентів/ок, що також вище, ніж було відзвітовано НДІ (Національний демократичний інститут, 2023) раніше. Жінки - на 50.65%, чоловіки – 49.31%, ЛГБТ+ спільнота – 49.6%, люди з інвалідністю – 47.66%, ті, хто пережили окупацію, – 58.82%, і це – найвищий показник з цих груп. Довіра до місцевої влади також позитивно корелює з рештою змінних довіри, і має найсильніший зв'язок із довірою до Нацполіції та Уряду.

Уряду, за попередніми результатами, частково чи повністю довіряє 49.11% населення України. Мої дані також сходяться з цими результатами, – 49.11%. Серед жінок – 49.7%, чоловіків – 48.49%, ЛГБТ+ людей – 49.32%, людей з інвалідністю – 45.79%, з досвідом окупації – 67.69%, найвищий показник серед усіх цих груп. Найсильніший зв'язок довіра до Уряду має з довірою до ВРУ.

На відміну від попередніх даних НДІ (31%) (Національний демократичний інститут, 2023), довіряють ВРУ 36.79% респондентів/ок, з жінок – 38.46%, чоловіків – 34.65%, ЛГБТ+ людей – 37.02%, людей з інвалідністю – 33.64%, а тих, хто пережили окупацію, – 45.58%.

Для перевірки валідності даних по довірі до інституцій, я також додала до опитувальника твердження для вимірювання політичної довіри (адаптовані з Seyd, 2016) непрямым способом. Через запитання *З якими із цих тверджень ви погоджуєтесь?* (№9 в Анкеті) я попросила респондентів та респонденток вказати свої погляди на національну владу, місцеву владу та політиків і політикинь загалом.

Результати кореляційного аналізу, наведені у Таблицях 4а та 4б (Додаток 2), показали, що є позитивна кореляція між висловленням довіри респондентами/ками прямим та непрямым способом. Змінні цих тверджень я не додаю до факторного аналізу, їх використовую лише як помічні в розумінні результатів висловленої довіри до інституцій респондентами/ками у прямих запитаннях.

Контрольні змінні

Описова таблиця контрольних змінних подана у Таблиці 3. У цій роботі вони згруповані таким чином:

1) Змінні на вимірювання мотивації людей робити пожертви та типи ініціатив, які вони підтримують.

Мотивацію людей робити пожертви я запитую через питання №4 з Анкети. Варіанти відповідей складені таким чином, аби перевірити, який механізм з Bekkers and Wiepking, 2011 застосований:

- a. постійно бачу по телевізору чи онлайн, або чую від знайомих про велику потребу в допомозі – усвідомлення донором/кою потреби;
- b. до мене звертаються напряду і просять (знайомі чи незнайомі люди, організації, волонтери) – адвокація/прохання до донора/ки зробити пожертву (*solicitation*);
- c. я отримую листи від благодійних фондів чи проектів про їхні поточні потреби – адвокація/прохання до донора/ки зробити пожертву (*solicitation*)
- d. це не вимагає багато зусиль (наприклад, бо є автоматичне списування з картки, чи легко зробити пожертву через смартфон, аби вкинути готівку в благодійну скриньку в магазині) – витрати та вигоди;
- e. за донат я отримую приємні дрібнички (наприклад, наліпку на заправці чи нові «Нагороди» або бали у додатку) – витрати та вигоди;
- f. я прагну допомогти іншим – альтруїзм;

- g. за це мене поважають інші – репутація;
- h. коли я жертвую кошти на благодійність, я відчуваю тепло всередині – психологічна користь;
- і. я розділяю цінності фонду чи проекту, який підтримую – цінності;
- j. я точно знаю, що моя пожертва допоможе фонду чи проекту, який я підтримую, досягти значних результатів – дієвість (*efficacy*, переконання жертводавця/иці, що їх пожертва цінна для вирішення проблеми).

Кореляційна матриця для залежних змінних та типів мотивації подана у Таблицях 5а та 5б Додатку 2. Загалом, майже всі змінні (за винятком репутації) за типами мотивації робити пожертви мають позитивну кореляцію із залежною змінною 2 (частота пожертв), і найсильніший зв'язок мають ті, що позначають альтруїзм, психологічну користь та дієвість. Вони також мають найсильніший позитивний зв'язок з довірою до ЗСУ. У Таблиці 6 (Додаток 2) подана кореляційна матриця всіх типів довіри та механізми-мотивації.

Що стосується типів ініціатив, то ця змінна вимірюється через запитання №3 в Анкеті. Між всіма типами ініціатив та залежною змінною 1 (чи жертвують люди загалом) існує статистично значущий позитивний зв'язок. Також є позитивний зв'язок між залежною змінною 2 (частота пожертви) та усіма типами ініціатив, за винятком спеціального рахунку для ЗСУ у Нацбанку. Що стосується залежної змінної 3 (відсоток від середнього доходу), то з нею позитивно корелює лише змінна на позначення спеціальних рахунків підрозділів ЗСУ. Кореляційні матриці подані у Таблицях 7а та 7б (Додаток 2).

- 2) **Особистий досвід:** міграція особи (запитання №21), наявність близьких в ЗСУ (запитання №22), а також досвід життя в окупації (запитання №23). Крім того, модифікуючи методологію Бена Сейда на вимірювання політичної довіри (Seyd, 2016), я ввожу твердження про політиків/инь, включаючи з розділенням на національний та місцевий рівень, та через запитання №9 запитую їхню думку. Кореляційний аналіз показує, що із залежною змінною 1 позитивно корелюють змінні, котрі вимірюють, чи у респондентів/ок є в ЗСУ сім'я чи друзі. Негативний зв'язок існує між частотою донатів і відсутністю близьких, сім'ї і друзів у ЗСУ. Із залежною змінною 2 (частота донатів) позитивну кореляцію змінні, котрі вимірюють, чи у респондентів/ок є в ЗСУ партнери/ки, сім'я чи друзі. Негативний зв'язок існує між частотою донатів і відсутністю близьких, сім'ї і друзів у ЗСУ. Із залежною змінною 3 (середній відсоток пожертви від місячного доходу) позитивно корелює приналежність до владної інституції. Кореляційні матриці подана у Таблицях 8а та 8б (Додаток 2).

- 3) **Громадянська активність:** досвід волонтерства від початку повномасштабної війни (запитання №5), взаємодія з національною (запитання №7) та місцевою (запитання №8) владою, а також практика голосувати на президентських, парламентських та місцевих виборах (запитання №10). Змінна на позначення волонтерського досвіду позитивно корелює зі всіма залежними змінними. Змінні, що вимірюють досвід голосування на виборах також мають статистично значущі кореляції із залежними змінними 1 (чи жертвують загалом) та 2 (частота пожертв): якщо респонденти/ки відповідають, що голосували, то вони позитивні, а якщо ні, – то негативні. Кореляційні матриці подані у Таблицях 9а, 9б, 10а та 10б (Додаток 2).
- 4) **Соціально-демографічні характеристики:** вік (№12), гендер (№11), рівень освіти (№13), приналежність до ЛГБТ+ спільноти (№14), статус інвалідності (№15), середній місячний дохід (№20) та оцінка власної фінансової ситуації (№19). Позитивна кореляція спостерігається між залежними змінними 1 та 2 та рівнем освіти, оцінкою фінансової ситуації та розміром середнього доходу, а негативна – з віком. Кореляційна матриця подана у Таблицях 11а та 11б (Додаток 2).

Таблиця 3. Описова статистика за контрольними змінними						
Змінна	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	Mode
Типи мотивації роботи пожертви						
Знаю про потребу	935	.153	.360	0	1	
Мене просять напряму	935	.059	.235	0	1	
Отримую листи від фондів	935	.011	.103	0	1	
Це не вимагає зусиль	935	.104	.305	0	1	
Отримую подарунки за донат	935	.0203	.141	0	1	
Прагну допомогти іншим	935	.316	.465	0	1	
Мене за це поважають	935	.008	.086	0	1	
Відчуваю тепло всередині	935	.218	.413	0	1	
Розділяю цінності фонду/проекту	935	.149	.356	0	1	
Вірю в цінність моєї пожертви	935	.306	.461	0	1	
Тип підтриманої ініціативи						

Таблиця 3. Описова статистика за контрольними змінними						
Змінна	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	Mode
Рахунок ЗСУ	935	.2	.4	0	1	
Національні ініціативи	935	.314	.465	0	1	
Місцеві ініціативи	935	.153	.36	0	1	
Конкретна людина	935	.259	.438	0	1	
Рахунки підрозділів ЗСУ	935	.244	.43	0	1	
Всі чи більшість з перелічених	935	.124	.33	0	1	
Взаємодія з національною владою						
Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави	935	.225	.418	0	1	
Отримував/ла інші послуги	935	.071	.256	0	1	
Волонтерив/ла у їх ініціативах чи проектах	935	.069	.253	0	1	
Комунікував/ла вживу чи електронно	935	.092	.289	0	1	
Не взаємодіяв/ла	935	.556	.497	0	1	
Взаємодія з місцевою владою						
Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади	935	.136	.343	0	1	
Отримував/ла інші послуги	935	.077	.267	0	1	
Волонтерив/ла у місцевих ініціативах чи проектах	935	.087	.281	0	1	
Комунікував/ла вживу чи електронно	935	.092	.289	0	1	
Був/ла присутньою на сесіях	935	.013	.113	0	1	
Не взаємодіяв/ла з місцевою владою	935	.591	.492	0	1	
Голосування на виборах та досвід волонтерства						

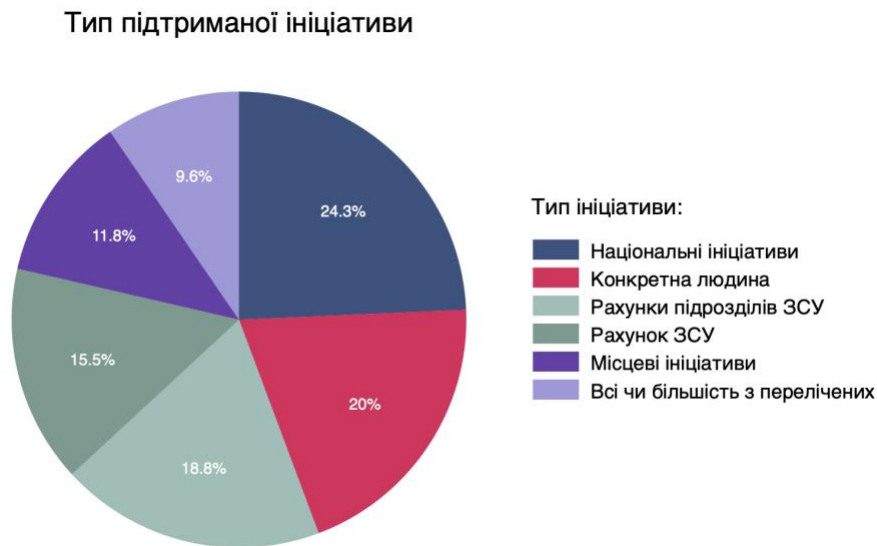
Таблиця 3. Описова статистика за контрольними змінними						
Змінна	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	Mode
Президентські вибори 2019	935	.785	.411	0	1	
Парламентські вибори 2019	935	.52	.5	0	1	
Місцеві вибори 2020	935	.534	.499	0	1	
Не голосував/ла на жодних	935	.110	.313	0	1	
Волонтерство від початку повномасштабної війни	874	3.203	1.356	1	6	2
Соціально-демографічні характеристики						
Гендер	921	.561	.497	0	1	
Приналежність до ЛГБТ+	884	.974	.16	0	1	
Рівень освіти	928	3.956	1.101	1	6	5
Статус інвалідності	849	.124	.329	0	1	
Приналежність до влади	873	.053	.224	0	1	
Фінансова ситуація	920	2.651	.871	1	5	3
Середній дохід	802	1.917	1.104	1	5	1
Точний вік	935	40.43	9.863	18	60	40
Особиста ситуація, пов'язана з війною						
Сім'я в ЗСУ	935	.23	.421	0	1	
Партнер/ка в ЗСУ	935	.03	.171	0	1	
Близькі друзі в ЗСУ	935	.53	.5	0	1	
Нікого в ЗСУ	935	.229	.42	0	1	
Досвід окупації	918	.075	.264	0	1	

Профіль благодійниць та благодійників

Отже, від початку повномасштабної війни жертвували кошти на благодійність 852 (91%) респондентів/ок. Більшість жертвували від 1% до 10% від їх середньомісячного доходу.

Серед жертводавиць/ців більшість – жінки (56.55%), віком 35-44 роки, не належать до ЛГБТ+ спільноти, у середньому мають здобутий рівень магістра (39.26%), не мають інвалідності чи відношення до владних інституцій. Найбільше благодійниць/ків (47.96%) заробляють в середньому до 10 тисяч гривень на місяць, а найменше (1.90%) - більше 50 тисяч гривень. 21% не мають нікого в ЗСУ на момент

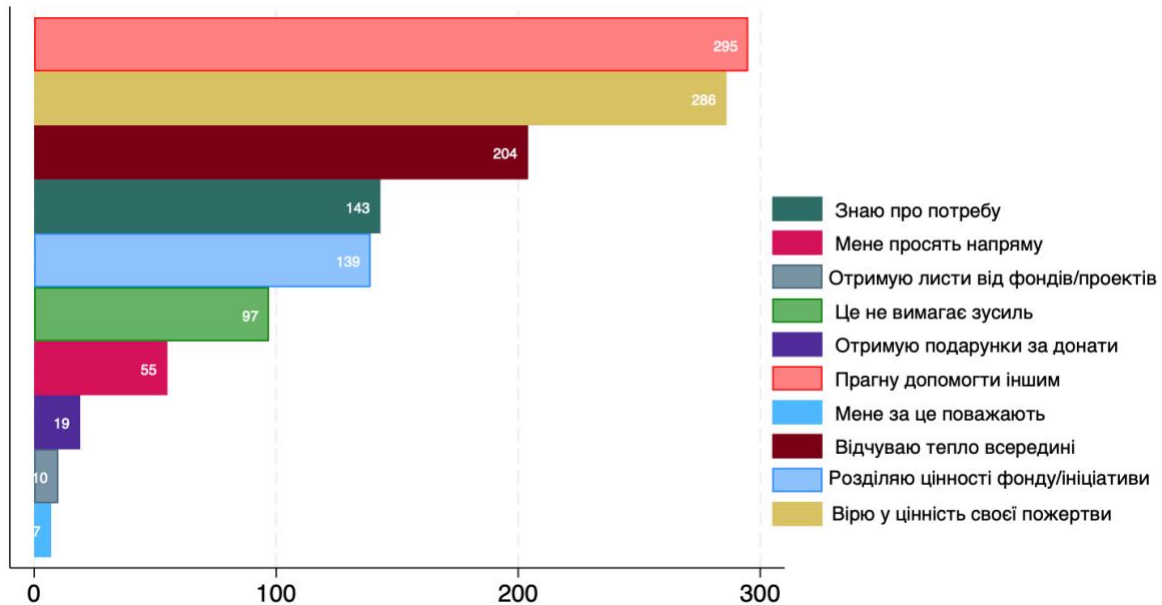
надання відповіді, 24% мають родичів/ок, котрі служать, 3% - партнерів/ок, 54.5% - друзів чи подруг. 8% з благодійниць/ків мають досвід життя в окупації. Більшість голосували на президентських та парламентських виборах у 2019 році, а також на місцевих виборах у 2020 році, а також волонтерили хоча б раз від початку повномасштабної війни. 96.48% частково чи повністю довіряють ЗСУ, 81.39% - Президенту Зеленському, 94.32% - ДСНС, 69.82% - Нацполіції, 51.46% - своїй місцевій владі, 51.73% - Уряду, а 39.01% - ВРУ. Більшість (24%) вказали, що робили пожертви у національні організації чи ініціативи, і ці результати не співвідносяться з результатами дослідження благодійності Zagoriy Foundation (2022). Оскільки масштаби впливу війни на індивідуальні життя жертводавців/иць та сам хід війни змінюється, це неспівпадіння зрозуміле. Крім того, дослідження Zagoriy Foundation проводилось ще навіть до того, як, наприклад, у жовтні 2022 року росіяни почали масово атакувати енергетичну інфраструктуру в Україні, що відкрило потреби у жертвах іншого типу (наприклад, на генератори), а й, відповідно, могло змістити фокус на збори поза рахунком НБУ.

Графік 1. Типи підтриманих ініціатив благодійниць та благодійників, зроблений у Stata

Щодо мотивації робити пожертви, то більшість роблять це, бо прагнуть допомогти іншим, отримують психологічну користь (“відчувають тепло всередині”) та/або вірять у цінність своєї пожертви (Графік 2).

Мотивація донорів та донорок робити пожертви

Графік 2. Мотивація донорів та донорок робити пожертви, зроблений у Stata

Zagoriy Foundation (2022) отримують схожі результати: їхні дані показують, що найбільше мотивує жертводавців/иць “співчуття тим, кому потрібна допомога” (73%), а через психологічну користь (“задоволення від того, що роблять добро”) жертвують 49% людей. Слід підмітити, що моє дослідження не дозволяє мені точно знати, чи висловлена мотивація – це справжнє бажання допомогти іншим, чи люди керуються іншими відчуттями, і, як результат, тут спрацьовує недосконалий альтруїзм. Це питання варто вивчати через експерименти чи інші методи.

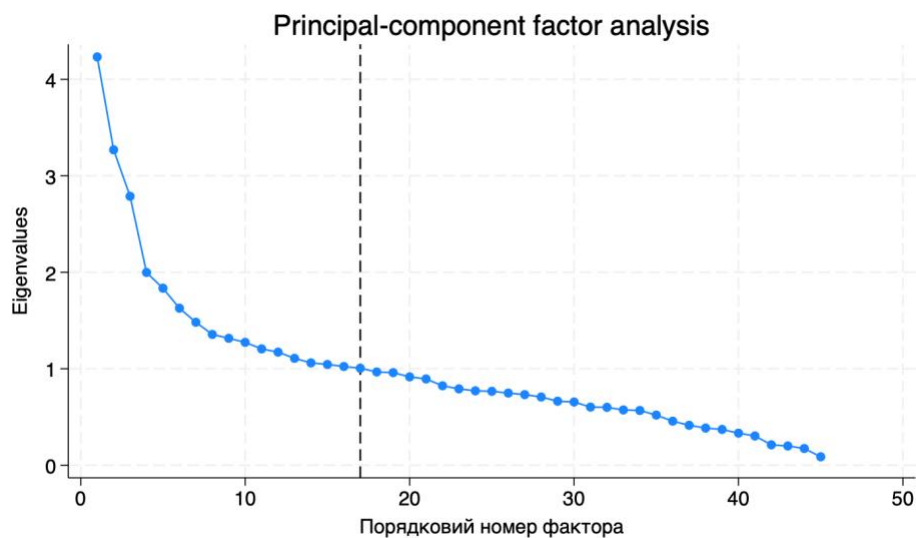
Серед основних мотиваторів, які називають респонденти/ки з моєї вибірки також є віра у цінність їх пожертви (*efficacy*, відповідно до Беккерс та Віпкінг, 2011). Ці результати також не дивують: дослідження публічної думки Національного демократичного інституту у 2022 та 2023 роках вказують, що оптимізм у людей викликає “Перемога” (результати подані через word cloud, Національний демократичний інститут, 2022 (слайд 15) та 2023 (слайд 10)). Zagoriy Foundation (2022) питають у респондентів/ок, які емоції вони відчували, коли робили свої пожертви, і 62% вказують, що надію. Віра в цінність їхнього донату – це віра в те, що таким чином вони докладаються до результату, на який сподіваються, перемоги України у війні.

Усвідомлення потреби (*awareness of the need*, відповідно до Беккерс та Віпкінг, 2011) йде відразу за драйверами, що позначають альтруїзм, психологічну користь та віру у цінність пожертви. Дослідник та дослідниця зазначають, що

усвідомлення потреби – це перша передумова філантропії, тому цей результат мені дуже зрозумілий. Врешті-решт, оскільки цей варіант навіть сформульований більш прагматично, це очікувано, що в час колективного емоційного загострення та великого горя, пов'язаного з війною, люди широко керуватимуться мотивацією, що має більш емоційне забарвлення. Тут, однак, варто зазначити, що, посилюючись на Wagner & Wheeler, 1969, Беккерс і Віпкінг (2011) також вказують, що усвідомлення потреби – це, можливо, більше про суб'єктивне сприйняття потреби, ніж об'єктивну ситуацію. Ця теза навіть підсилюється твердженням Ліси Вестерлунд (2006) про те, що практики благодійності керовані соціальними нормами та правилами, і відображає ситуацію в Україні на момент цього дослідження в якійсь мірі. Так, в інформаційному просторі до теми донатів привернена велика увага: Google Trends показує велике зростання до слова “донатити” у 2022 році, в порівнянні з трьома попередніми роками (Додаток 3), в онлайн-медіа за темою благодійності існують на сайтах спеціальні розділи (NV, n.d.), поширюються поради про те, як закрити свої фандрейзингові збори (NV, 2023, November), а сам фандрейзинг стає як невід'ємною складовою різних публічних заходів, так і регулярною практикою людей, про яку вони часто пишуть онлайн.

Факторний аналіз даних

Для подальшого аналізу даних та їх інтерпретації я застосовую *principal-component factor analysis*, статистичний метод, котрий оптимізує аналіз при великій кількості змінних та визначає фактори (*latent variables*), які допомагають пояснити досліджувані змінні (Princeton University Library, 2024). Аналіз показав, що моя база даних містить 45 факторів (Таблиця 12 у Додатку 2), 17 з яких мають *eigenvalue* більше 1, і з якими, відповідно до методології *principal-component analysis* (Princeton University Library, 2024) та *Kaiser stopping rule* (як вказано у Chumney, 2012) варто далі продовжувати аналіз. На Графіку 3 зображені ці фактори та їх *eigenvalues*.

Графік 3. Факторний аналіз, зроблений у Stata

Наповнення факторів подано у Таблиці 13 Додатку 2. Формуючи висновки за результатами аналізу, я використовую *Kaiser stopping rule* (відповідно до Chumney, 2012), однак я також звертаю увагу на вагу кожного фактора та коефіцієнти змінних, котрі наповнюють фактори. У цьому аналізі для інтерпретації я відбираю сім змінних у кожному факторі з найбільшим коефіцієнтом. Якщо коефіцієнт якоїсь із цих змінних вищий в інших факторах, я або враховую обидва результати, або обираю той, де коефіцієнт вищий. При формуванні інтерпретацій я також зважаю на те, чи змінні можна групувати, чи їх варто інтерпретувати індивідуально. Наприклад, оскільки незалежні змінні довіри до владних інституцій мають між собою позитивну кореляцію, я можу робити загальний висновок про фактор 1, спираючись на їх наповнення в ньому. Однак, якщо говорити про різні типи мотивації (Bekkers and Wierking, 2011), лише деякі з них мають між собою позитивний зв'язок (альтруїзм, психологічна користь і дієвість пожертви), а тому коефіцієнти типів мотивацій не можна інтерпретувати як групу.

Загалом ці 17 факторів пояснюють 64% моєї варіації, і, відповідно до їх наповнення змінними їх можна охарактеризувати таким чином:

Фактор 1: довіра до владних інституцій

Фактор 2: не є статистично значущим для жодної залежної змінної

Фактор 3: голосування на виборах

Фактор 4: тип мотивації, освіта

Фактор 5: волонтерство (у тому числі з національною та місцевою владою), приналежність до влади та особиста ситуація, пов'язана з війною

- Фактор 6: альтруїзм, фінансова ситуація та вік
- Фактор 7: не є статистично значущим для жодної залежної змінної
- Фактор 8: тип мотивації
- Фактор 9: не є статистично значущим для жодної залежної змінної
- Фактор 10: гендер, особиста ситуація, пов'язана з війною, приналежність до влади
- Фактор 11: взаємодія з владними інституціями, статус інвалідності
- Фактор 12: не є статистично значущим для жодної залежної змінної
- Фактор 13: приналежність до ЛГБТ+ спільноти, досвід життя в окупації
- Фактор 14: взаємодія з владними інституціями, приналежність до ЛГБТ+ спільноти, особиста ситуація, пов'язана з війною
- Фактор 15: тип мотивації, приналежність до ЛГБТ+ спільноти,
- Фактор 16: не є статистично значущим для жодної залежної змінної
- Фактор 17: освіта.

За результатами лінійного регресійного аналізу на цьому етапі статистично значущими для залежної змінної 1 є фактори 1, 3, 4, 5, 6, 8, 11 та 17 (Таблиця 14).

Відповідно до наповнення цих факторів, результати можна інтерпретувати таким чином: загалом ті, хто жертвують кошти на благодійність на момент проведення дослідження, також довіряють владним інституціям, голосують на виборах, волонтерять, пов'язані з владними інституціями та мають близьких друзів в ЗСУ. Це – люди, котрі краще оцінюють свою фінансову ситуацію, є альтруїстами/ками за типом мотивації. Спостерігається негативний зв'язок між залежною змінною 1 (чи жертвують загалом) та рівнем освіти та віком, а позитивний – між позитивним статусом інвалідності.

Таблиця 14. Регресійна матриця для пожертв загалом та факторів, створена у Stata

factor1	0.075***
	(0.009)
factor2	-0.015
	(0.009)
factor3	0.057***
	(0.009)
factor4	-0.024***
	(0.009)
factor5	0.027***
	(0.009)
factor6	0.057***
	(0.009)
factor7	-0.004
	(0.009)
factor8	0.018*
	(0.009)
factor9	0.004
	(0.009)
factor10	0.013
	(0.009)
factor11	0.021**
	(0.009)
factor12	0.004
	(0.009)
factor13	0.002
	(0.009)
factor14	0.013
	(0.009)
factor15	0.003
	(0.009)
factor16	0.005
	(0.009)
factor17	-0.022**
	(0.009)
Constant	0.918***
	(0.009)
Observations	664
R-squared	0.210

Standard errors in parentheses
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

За результатами мультиноміальної логістичної регресії статистично значущими для залежної змінної 2 (частота пожертв) є фактори, подані у Таблиці 15.

Таблиця 15. Мультиноміальна логістична регресія для залежної змінної 2 (частота пожертв) та факторів, створена у Stata						
donate_r	RRR	Std. err.	z	P> z	[95% conf. interval]	
1	(base outcome)					
2						
factor1	2.217213	.5170346	3.41	0.001	1.40383	3.501871
factor2	.8635171	.180544	-0.70	0.483	.5731944	1.300888
factor3	1.680545	.3921758	2.22	0.026	1.063682	2.655147
factor4	.8315891	.2143628	-0.72	0.474	.5017534	1.378247
factor5	1.094114	.2757483	0.36	0.721	.6676294	1.79304
factor6	2.376441	.7227736	2.85	0.004	1.309307	4.313328
factor7	.8177428	.2109221	-0.78	0.435	.4932471	1.355716
factor8	1.448607	.4747666	1.13	0.258	.76204	2.753744
factor9	.8342729	.1998987	-0.76	0.450	.5216188	1.334329
factor10	1.496438	.3926109	1.54	0.124	.8948173	2.502552
factor11	1.098458	.3244731	0.32	0.751	.6156693	1.959835
factor12	.8953478	.2884215	-0.34	0.731	.476202	1.683419
factor13	1.345361	.3688422	1.08	0.279	.7860941	2.302518
factor14	1.508851	.4499014	1.38	0.168	.8410839	2.706781
factor15	.8273696	.1772986	-0.88	0.377	.5436181	1.25923
factor16	1.29127	.3543097	0.93	0.352	.754149	2.21094
factor17	.6868724	.1939444	-1.33	0.183	.3949408	1.194594
_cons	10.36293	5.33258	4.54	0.000	3.779808	28.4116
3						
factor1	6.228657	1.70362	6.69	0.000	3.64401	10.64656
factor2	.8566127	.1949776	-0.68	0.497	.5483256	1.338229
factor3	5.787079	1.587158	6.40	0.000	3.380725	9.906242
factor4	.4619151	.1253971	-2.85	0.004	.2713218	.7863931
factor5	1.967768	.5262286	2.53	0.011	1.165043	3.323577
factor6	12.9325	4.516547	7.33	0.000	6.522421	25.64225
factor7	1.311156	.3479234	1.02	0.307	.7794398	2.205596
factor8	3.230343	1.082706	3.50	0.000	1.674764	6.230799
factor9	.9557384	.24767	-0.17	0.861	.5751203	1.588252
factor10	1.293556	.3602037	0.92	0.355	.7494789	2.232599
factor11	2.345163	.7251671	2.76	0.006	1.279282	4.299125
factor12	1.076022	.3587273	0.22	0.826	.5598159	2.068222
factor13	1.046352	.3023605	0.16	0.875	.5938942	1.843514
factor14	1.387575	.4214048	1.08	0.281	.765152	2.516317
factor15	1.216198	.2950621	0.81	0.420	.7559521	1.956656
factor16	1.160446	.3302605	0.52	0.601	.6643161	2.0271
factor17	.4328529	.1298041	-2.79	0.005	.2404815	.7791105
_cons	66.60496	34.86696	8.02	0.000	23.87328	185.8237
4						
factor1	8.949305	2.481006	7.91	0.000	5.197705	15.40873
factor2	.9374991	.210408	-0.29	0.774	.6038529	1.455495

factor3	7.233932	2.013346	7.11	0.000	4.192454	12.4819
factor4	.4665254	.125894	-2.83	0.005	.2748999	.791728
factor5	3.09813	.8261785	4.24	0.000	1.837002	5.225039
factor6	15.85327	5.561817	7.88	0.000	7.970597	31.53164
factor7	1.076175	.2792075	0.28	0.777	.6472072	1.789461
factor8	3.164078	1.050016	3.47	0.001	1.651093	6.063493
factor9	1.006366	.2599379	0.02	0.980	.6065908	1.669613
factor10	1.375501	.3814717	1.15	0.250	.7987199	2.368793
factor11	2.187296	.6717373	2.55	0.011	1.198109	3.99318
factor12	1.498342	.4864931	1.25	0.213	.7929328	2.831298
factor13	.8730383	.2504238	-0.47	0.636	.4975917	1.53177
factor14	1.216836	.3612647	0.66	0.509	.6800172	2.177429
factor15	1.179871	.2887387	0.68	0.499	.7303451	1.90608
factor16	1.175085	.329845	0.57	0.565	.6778565	2.037044
factor17	.3880931	.1160912	-3.16	0.002	.2159305	.6975217
_cons	76.53571	39.93803	8.31	0.000	27.52253	212.8335
5						
factor1	12.87397	3.784727	8.69	0.000	7.235588	22.9061
factor2	.9203253	.2206189	-0.35	0.729	.5752978	1.472279
factor3	10.71032	3.171369	8.01	0.000	5.994571	19.1358
factor4	.4459914	.1256988	-2.86	0.004	.2566982	.7748724
factor5	3.654518	1.01121	4.68	0.000	2.124719	6.285772
factor6	19.67024	7.093745	8.26	0.000	9.701476	39.8824
factor7	1.242792	.336025	0.80	0.421	.7315627	2.111279
factor8	2.582087	.8720081	2.81	0.005	1.332011	5.005344
factor9	.9315856	.2494726	-0.26	0.791	.5511585	1.574595
factor10	1.66932	.4798234	1.78	0.075	.9503272	2.932283
factor11	2.650223	.835418	3.09	0.002	1.428769	4.915898
factor12	1.413801	.4687633	1.04	0.296	.7381791	2.707788
factor13	.8835495	.2631486	-0.42	0.678	.492852	1.583964
factor14	1.177623	.3579016	0.54	0.591	.6490978	2.136497
factor15	1.646093	.4479028	1.83	0.067	.9656995	2.805865
factor16	1.321026	.3803965	0.97	0.334	.7512823	2.32284
factor17	.3701945	.1129612	-3.26	0.001	.2035609	.6732334
_cons	32.96752	17.54276	6.57	0.000	11.61831	93.54697

Note: _cons estimates baseline relative risk for each outcome.

Для інтерпретації у мультиноміальних логістичних регресіях замість показника коефіцієнта я використала *relative risk ratio (rrr)*. Його інтерпретація відбувається наступним чином: показник $rrr < 1$ – якщо показник у референтній групі підвищується, показник у контрольній знизиться, і навпаки (UCLA, n.d.). Тобто, якщо показник $rrr < 1$, щось є менш схильним статись, а якщо показник $rrr > 1$, то щось є більш схильним статись. Отже, інтерпретуючи регресію між залежною змінною 2 (частота пожегів) та факторами, можна зробити наступні висновки:

- у порівнянні з людьми, котрі не робили чи не роблять пожертви, серед тих, хто жертвували один раз, більш часто схильні жертвувати ті, хто також довіряють владним інституціям, голосують на виборах та мають

вищий дохід, є молодшими за віком і кого мотивують альтруїстичні наміри та віра в цінність їх пожертви;

- у порівнянні з людьми, котрі не робили чи не роблять пожертви, серед тих, хто жертвують раз на три місяці та/або тих, хто жертвують щомісяця, частіше донатити схильні ті, хто також довіряють владним інституціям, голосують на виборах, мають досвід волонтерства та вищий дохід, є молодшими за віком, мають нижчий рівень освіти і кого мотивують альтруїстичні наміри та віра в цінність їх пожертви. Також це ті, хто сприймають потребу як гостру. Негативний зв'язок тут існує з мотивацією отримати подарунок за донат;
- у порівнянні з людьми, котрі не робили чи не роблять пожертви, серед тих, хто жертвують частіше, ніж щомісяця, частіше донатити схильні ті, хто також довіряють владним інституціям, голосують на виборах, мають досвід волонтерства та краще оцінюють свою фінансову ситуацію, є молодшими за віком, мають нижчий рівень освіти і кого мотивують альтруїстичні наміри та віра в цінність їх пожертви. Також це ті, хто сприймають потребу як гостру. Негативний зв'язок тут існує з мотивацією отримати подарунок за донат. Крім того, спостерігається позитивний зв'язок між приналежністю до влади, гендером (жінки) та приналежністю до ЛГБТ+ спільноти.

Для аналізу зв'язку між залежною змінною 3, середнім відсотком від місячного доходу, та факторами, я знову використала мультиноміальну логістичну регресію та *relative risk ratio* (Таблиця 16).

Таблиця 16. Мультиноміальна логістична регресія для залежної змінної 3 (середній відсоток пожертви від місячного доходу) та факторів, створена у Stata						
donate_amo~r	RRR	Std. err.	z	P> z	[95% conf. interval]	
1	(base outcome)					
2						
factor1	1.310746	.1932941	1.83	0.067	.9817318	1.750025
factor2	1.135876	.1498771	0.97	0.334	.8770338	1.471112
factor3	.966472	.1440788	-0.23	0.819	.7215969	1.294446
factor4	1.118594	.1470636	0.85	0.394	.8644972	1.447377
factor5	1.324069	.1800966	2.06	0.039	1.01422	1.728578
factor6	.7881011	.1110634	-1.69	0.091	.5978966	1.038814
factor7	.9370391	.1098089	-0.55	0.579	.7447455	1.178983
factor8	1.005182	.1118084	0.05	0.963	.8082843	1.250045
factor9	1.168938	.1488335	1.23	0.220	.91078	1.500271
factor10	1.054566	.1322793	0.42	0.672	.8247146	1.348479
factor11	.831249	.0974905	-1.58	0.115	.6605423	1.046072
factor12	1.168029	.1329938	1.36	0.173	.9344034	1.460067
factor13	.9925188	.1229035	-0.06	0.952	.7786362	1.265153
factor14	1.240172	.1516745	1.76	0.078	.975841	1.576104
factor15	1.11798	.1348908	0.92	0.355	.8825343	1.416239
factor16	1.046117	.1251202	0.38	0.706	.8275087	1.322475
factor17	.8554463	.1077399	-1.24	0.215	.6683246	1.094959
_cons	.1863786	.0292587	-10.70	0.000	.1370155	.2535259
3						
factor1	1.107288	.3895984	0.29	0.772	.555605	2.20676
factor2	1.321453	.4341071	0.85	0.396	.6941056	2.515809
factor3	.3827287	.1358208	-2.71	0.007	.1909067	.7672927
factor4	1.881336	.5720239	2.08	0.038	1.036709	3.414097
factor5	1.028352	.3019957	0.10	0.924	.578322	1.828579
factor6	.4994378	.1759339	-1.97	0.049	.2503997	.9961597
factor7	1.263904	.3001402	0.99	0.324	.7935577	2.013026
factor8	.5432379	.1380516	-2.40	0.016	.3301236	.8939301
factor9	1.218034	.3659048	0.66	0.511	.6760105	2.194651
factor10	1.563123	.5065947	1.38	0.168	.8281822	2.950259
factor11	1.044296	.2960605	0.15	0.878	.5991087	1.820293
factor12	1.071498	.2822912	0.26	0.793	.6393493	1.795744
factor13	2.154856	.7040786	2.35	0.019	1.135785	4.088276
factor14	.779736	.1978125	-0.98	0.327	.4742473	1.282007
factor15	1.789387	.7448343	1.40	0.162	.7913899	4.045925
factor16	1.212289	.2865273	0.81	0.415	.762821	1.926591
factor17	1.214292	.3292757	0.72	0.474	.7136835	2.06605
_cons	.015756	.007885	-8.29	0.000	.0059084	.042017
5						
factor1	164.3766	2129026	0.00	1.000	0	.
factor2	.0001761	.6745451	-0.00	0.998	0	.
factor3	43.00563	343058.3	0.00	1.000	0	.
factor4	.0680579	439.2089	-0.00	1.000	0	.
factor5	1.36113	5468.253	0.00	1.000	0	.
factor6	.0427225	172.2907	-0.00	0.999	0	.

factor7	.0033653	13.03555	-0.00	0.999	0	.
factor8	.0000585	.2467739	-0.00	0.998	0	.
factor9	7.258136	43732.84	0.00	1.000	0	.
factor10	310654.1	1.26e+09	0.00	0.998	0	.
factor11	.0173178	87.49011	-0.00	0.999	0	.
factor12	.0004051	1.382646	-0.00	0.998	0	.
factor13	8115.722	6.97e+07	0.00	0.999	0	.
factor14	.0041962	13.45849	-0.00	0.999	0	.
factor15	.1907579	993.4378	-0.00	1.000	0	.
factor16	.0001292	.3829062	-0.00	0.998	0	.
factor17	.0098221	54.55485	-0.00	0.999	0	.
_cons	3.17e-31	2.74e-27	-0.01	0.994	0	.

Note: _cons estimates baseline relative risk for each outcome.

Варто зазначити, що у регресії відсутнє порівняння для категорії 4, і це пов'язане з тим, що серед респондентів/ок 2 людей знаходяться у цій категорії. У категорії 5 знаходиться 4 респонденти/ки. Я також не враховую результат для фактора 6 у категорії 2 через його маргінальну статистичну значущість.

Результати регресійного аналізу я інтерпретую таким чином:

- у порівнянні з тими, хто жертвують 1-10% від свого доходу на благодійність, з тих, хто жертвують 11-25%, потенційно більше схильні жертвувати ті, хто довіряють владним інституціям, мають досвід волонтерства, пов'язані з владними інституціями та мають родину чи близьких друзів/подруг у ЗСУ. Позитивний зв'язок також спостерігається з приналежністю до ЛГБТ+ спільноти, а негативний – коли є партнер/ка в ЗСУ;
- у порівнянні з тими, хто жертвують 1-10% від свого доходу на благодійність, з тих, хто жертвують 26-30%, потенційно більше схильні жертвувати ті, хто голосують на виборах, мають вищий дохід, є молодшими за віком, мають нижчий рівень освіти і кого мотивують альтруїстичні наміри та віра в цінність їх пожертви. Позитивний зв'язок також спостерігається з приналежністю до ЛГБТ+ спільноти.

ВИСНОВКИ

Моє теоретичне очікування справдилось: аналіз показав позитивний зв'язок між довірою до владних інституцій та благодійністю в Україні у період повномасштабної війни, яку проти нас почала Росія. Загалом результати мого дослідження вказують на тенденцію: більш активні громадяни та громадянки, тобто ті, котрі волонтерять чи голосують на виборах, а також висловлюють довіру до інституцій, більше/частіше залучаються до благодійності. А, навпаки, негативний зв'язок існує між відсутністю взаємодії з інституціями на національному чи

місцевому рівні та пасивністю на виборах і залученням до благодійності. Оскільки це дослідження було з самого початку сплановане через трансформаційну теоретичну парадигму, то варто вкредити також, що у результатах я спостерігала позитивний зв'язок між статусом інвалідності та долученням до благодійності загалом, а також між приналежністю респондента/ки до ЛГБТ+ спільноти та частотою і сумою донатів. Я, однак, не опитала респондентів/ок про інші набуті чи вроджені характеристики (наприклад, етнічність чи релігійні погляди), які допомогли б побачити більше різноманітних груп, на що варто звернути увагу у майбутніх дослідженнях.

Подальше вивчення і благодійності в Україні та її характеристик, і довіри до влади необхідне, особливо тому, що моє дослідження має вагомі обмеження. По-перше, воно не достатньо відображає досвід різних груп населення. Наприклад, я не маю інформації про людей, що проживають у менших містах чи селах, оскільки моя вибірка репрезентативна для осіб 18-60 років, що проживають у містах з населенням 50+ тисяч осіб та мають смартфон з доступом до інтернету. Крім того, це дослідження показує ситуацію, станом на квітень 2023 року, а з ходом війни контекст в Україні швидко змінюється. Це важливо як і для практик благодійності, так і для оцінки людьми своєї довіри до владних інституцій. А той факт, що про довіру важко приходити до ствердних висновків через прямі запитання в опитуванні, не застосувавши інших методів збору та аналізу даних, наприклад, експериментів чи фокус-груп, дозволяє результатам цього дослідження залишатись лише на рівні виявлення тенденцій.

З іншої сторони, попри ці обмеження, моя робота відкрила у благодійності в Україні новий вимір, який має потенціал вплинути на дії інституцій на місцевому та національному рівнях у майбутньому в цілях фандрейзингу чи у роботі з громадянським суспільством, або напряду з громадянами/ками. Не менш важливо, що і в довіри до інституцій як явища також виявилась нова сила. Адже якщо вона здатна впливати на такі важливі суспільні феномени, як благодійність на користь Збройних Сил у період війни, а, як наслідок, на захист нашої держави, то нею не варто нехтувати.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПУБЛІЧНИХ ПОЛІТИК

Оскільки це дослідження показує, що зв'язок громадян та громадянок з владними інституціями важливий для благодійності в Україні в тому числі, то мої основні рекомендації спрямовані на зміцнення цього зв'язку, тобто посилення вертикальної згуртованості (Chan et al., 2006, 290; Dragolov et al., 2016, 6-8; Fiedler and Rohles, 2021, 3; Leininger et al., 2021, 3, відповідно до SeeD, 2024, February).

Насправді у плані довіри українці та українки до цього готові: за результатами дослідження громадської думки Міжнародного республіканського інституту у лютому 2024 року, задля досягнення таких цілей, як продовження війни за повернення всіх земель до кордонів 1991 року, або повноправне членство України в НАТО, або повноправне членство України в Європейському Союзі 35% респондентів/ок готові платити вищі податки зі своєї заробітної плати (Міжнародний республіканський інститут, 2024, February, слайд 53). Тобто знову-таки, люди готові довіряти свої кошти державі. На жаль, відповідаючи на це саме питання, лише 2% українців та українок вказали, що готові робити подальші пожертви та фінансово підтримувати Збройні Сили України. Складно пояснити таку відповідь, адже благодійність, – це комплексне явище, як впливає і з мого дослідження, і як вважають люди, котрі напряду до неї залучені. Наприклад, представник “Повернись живим” Олег Карпенко каже, що на донати можуть впливати і політичні та безпекові події всередині України, а також і зовнішні події (BBC News Україна, 2024, April). Однак, моя гіпотеза – що причина не в довірі до інституцій, особливо взявши до уваги дані мого аналізу та результати Міжнародного республіканського інституту (2024, February).

Результати дослідження про соціальну згуртованість в Україні центру SeeD (SeeD, 2024, February) також вказують на необхідність посилювати вертикальну згуртованість. Центр зазначає, що хоча два з чотирьох показники за нею, Опіка влади (*Ukrainian Authority Care*) та Відповідальність влади (*Accountability of the Authorities*), зросли від початку повномасштабної російсько-української війни, у порівнянні з дев'ятьма вимірюваними показниками соціальної згуртованості загалом, вони все одно займають найнижчі позиції. SeeD (2024, February) вказує, що підвищення цих індексів пов'язані з особистою безпекою людини, довірою до владних інституцій на національному рівні, якістю публічних послуг та сприйняттям людьми рівня корупції. Остання компонента збігається й з даними Міжнародного республіканського інституту (2024, слайд 36): на запитання “*Як ви вважаєте, які є найбільші загрози для розвитку України?*” 51% респондентів/ок відповіли, що це корупція в органах державної влади (на противагу воєнній агресії Росії, котра отримала 46% відповідей), а 10% вказали, що це – відсутність кваліфікованих менеджерів/ок в уряді та органах державної влади.

Для підвищення соціальної згуртованості та довіри до лідерів/ок та інституцій IREX (n.d.) пропонує свою робочу рамку, Інструментарій побудови довіри, котрий наповнений такими ключовими елементами: демонстрація компетентності, виявлення добрих намірів та просування приналежності. Демонстрація компетентності значить, що інституції показують вміння передбачати чи ефективно

реагувати на потреби громад. Добрі наміри – це також і про комунікацію цих намірів. А просування приналежності людини до громади значить створення спільної ідентичності, згуртованості. Через свій Інструментарій, IREX (n.d.) вказує сім речей, які інституціям та лідерам/кам варто робити для підвищення рівня довіри людей до них: об'єднувати людей навколо подолання спільних викликів для їх громади; бути етичними і дотримуватись правил; вкладати зусилля в довготривалі партнерства; не нехтувати зворотнім зв'язком від людей, який ви ж і запросили; не втратити з поля зору різні громади чи різних людей, коли хочеться працювати лише із кимось знайомим чи схожим на вас; розповідати свою історію чи історію своєї інституції; брати на себе відповідальність. Цей Інструментарій підійде різним інституціям, і моя рекомендація – взяти його в використання з метою підвищення до себе довіри.

Одним необхідним елементом побудови довіри, відповідно до Інструменту IREX, є можливість у людей отримувати надійну, правдиву інформацію. Це особливо важливо, адже Україна перебуває у гібридній війні, а російська пропаганда атакує наші цінності та єдність (Інститут масової інформації, 2024). Зараз в Україні є багато проектів та ініціатив, включаючи державних, на поширення навичок критичного мислення та медіаграмотності, а також працюють факт-чекінгові центри. Міністерство культури та інформаційної політики навіть напрацювало Стратегію з розвитку медіаграмотності до 2026 року (МКІП, 2024, June). Доповнити ці зусилля може регулярна комунікація з громадянами та громадянками вживу, де це можливо і безпечно. Я маю на увазі не публічні звіти за протоколами, а неформальні зустрічі представників/иць інституцій зі своєю громадою. Зустрітись і могли вести діалог напряду – добрий спосіб уникнути непорозумінь та знайти речі, які об'єднують. Цей формат, на жаль, ефективно можуть застосувати лише місцеві інституції, але він потрібний, аби звузити розрив між інституціями та громадянами/ками, особливо у час повномасштабної війни, що відбувається після ізоляції пандемії. За результатами мого дослідження люди, котрі не мали взаємодії з інституціями, менше/рідше долучаються до благодійності. Але аналіз також показав, що існує негативний зв'язок і між довірою до всіх інституцій, окрім ЗСУ, ДСНС та Президента Зеленського, та досвідом взаємодії з владою на місцях чи національному рівні (Таблиця 17 у Додатку 2). Тож на представниках/ицях владних інституцій зараз ще гостріше стоїть завдання забезпечити взаємодію з громадянами/ками.

ЛІТЕРАТУРА

- Andreoni, J. (1990). Impure altruism and donations to public goods: A theory of warm-glow giving. *The economic journal*, 100(401), 464-477.
- Bauer, M., Blattman, C., Chytilová, J., Henrich, J., Miguel, E., & Mitts, T. (2016). Can war foster cooperation?. *Journal of Economic Perspectives*, 30(3), 249-274.
- Bauer, P. C., & Freitag, M. (2018). Measuring trust. *The Oxford handbook of social and political trust*, 15.
- BBC News Україна (2024, April 25). *Чи стали українці менше донатити на ЗСУ*. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c90zgq5nn2xo>
- Bekkers, R., & Wiepking, P. (2007). Generosity and philanthropy: A literature review. Available at SSRN 1015507.
- Bekkers, R., & Wiepking, P. (2011). A literature review of empirical studies of philanthropy: Eight mechanisms that drive charitable giving. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 40(5), 924-973.
- Bennett, R. (2003). Factors underlying the inclination to donate to particular types of charity. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 8(1), 12-29.
- Borcan, O., Brunnschweiler, C., Hugh-Jones, D., Keudel, O., & Patel, A. (2022). Allies and prosociality during conflict: Experimental evidence from the war in Ukraine. *Working Paper*.
- Chumney, F. (2012). Principal components analysis, exploratory factor analysis, and confirmatory factor analysis. *Reading and understanding multivariate statistics*. Washington, DC: American Psychological Association, 99-136.
- Forbes (2022, August 9). *За час повномасштабної війни суми пожертв українців зросли в дев'ять разів – дослідження*. <https://forbes.ua/news/za-chas-povnomasshtabnoi-viyni-sumi-pozhertv-ukraintsiv-zrosli-v-devyat-raziv-doslidzhennya-09082022-7571>
- Forbes (2022, October 10). *У відповідь на масований обстріл українці перерахували найбільшим волонтерським фондам понад 227 млн грн (Оновлюється)*. <https://forbes.ua/war-in-ukraine/u-vidpovid-na-masovaniy-obstril-ukraintsi-vzhe-pererakhuvai-naybilshim-volonterskim-fondam-ponad-125-mln-grn-onovlyuetsya-10102022-8890>
- Google Trends (n.d.) *Интерес до слова “донатити” в період між 2019 та 2024 роком*. <https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&geo=UA&q=%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B8&hl=en>

- Gradus Research (n.d.). *Опитування проходять лише верифіковані користувачі*.
<https://gradus.app/uk/>
- Heale, R., & Twycross, A. (2015). Validity and reliability in quantitative studies. *Evidence-based nursing*, 18(3), 66-67
<https://ebn.bmj.com/content/ebnurs/18/3/66.full.pdf>
- IREX (n.d.). *A Framework for Building Trust in Leaders and Institutions*.
<https://www.irex.org/sites/default/files/node/resource/Cultivating%20Community%20A%20Framework%20for%20Building%20Trust%20in%20Leaders%20and%20Institutions.pdf>
- Levi, M., & Stoker, L. (2000). Political trust and trustworthiness. *Annual review of political science*, 3(1), 475-507.
- List, J. A., & Peysakhovich, Y. (2011). Charitable donations are more responsive to stock market booms than busts. *Economics Letters*, 110(2), 166-169.
- Mackenzie, N., & Knipe, S. (2006). Research dilemmas: Paradigms, methods and methodology. *Issues in educational research*, 16(2), 193-205.
- Mainardes, E. W., Laurett, R., Degasperi, N. C. P., & Lasso, S. V. (2016). What motivates an individual to make donations of money and/or goods?. *International Review on Public and Nonprofit Marketing*, 13, 81-99.
- Meer, J., Miller, D., & Wulfsberg, E. (2017). The Great Recession and charitable giving. *Applied Economics Letters*, 24(21), 1542-1549.
- NV (2023, November 27). *Як закрити збір — 10 порад від експертів. Що робити, щоб ваш пошук пожертв на зброю або на соціальний проєкт був помітним серед інших*. <https://life.nv.ua/ukr/socium/yak-zakriti-zbir-koshtiv-10-porad-vid-ekspertiv-novini-ukrajini-50370735.html>
- NV (n.d.) *Донати на ЗСУ*. <https://nv.ua/ukr/tags/donaty-na-vsu.html?page=6>
- Princeton University Library (2024, March 10). *Factor Analysis in Stata: Getting Started with Factor Analysis*. <https://libguides.princeton.edu/factor>
- SeeD, Center for Sustainable Peace and Democratic Development (2024, February). *Social Cohesion in Ukraine, part 1*.
https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-03/PUB_Social-Cohesion-in-Ukraine_Feb.22.2024.pdf
- Serhii Sternenko ✚ (2022, October 10). *Ну а тепер публічно та офіційно. Анонсований збір — це наш спільний із Сергієм Притулою збір на дрони-камікадзе RAM II UAV*. X (колишній Twitter).
<https://twitter.com/sternenko/status/1579403219331338240>
- Seyd, B. (2016, March). How should we measure political trust. In Brighton, Political

- Skali, A., Stadelmann, D., & Torgler, B. (2021). Trust in government in times of crisis: A quasi-experiment during the two world wars☆. *Journal of Comparative Economics*, 49(2), 277-289.
- Small, D. A., & Simonsohn, U. (2006). Friends of victims: Personal experience and prosocial behavior.
- Sweeney, J. W. (1973). An experimental investigation of the free-rider problem. *Social Science Research*, 2, 277-292.
- UAnimals (n.d.). *Звіт за 2022 рік*. <https://uanimals.org/report/zvit-2022/>
- UCLA Statistical Methods and Data Analytics (n.d.). *Multinomial logistic regression / Stata annotated output*. <https://stats.oarc.ucla.edu/stata/output/multinomial-logistic-regression/>
- UNDP (2023, January 16). *Аналітичний звіт «Думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг»*. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitychnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh>
- Uslaner, E. M. (Ed.). (2018). *The Oxford handbook of social and political trust*. Oxford University Press.
- Vesterlund, L. (2006). Why do people give. *The nonprofit sector: A research handbook*, 2, 168-190.
- Zagoriy Foundation (2022, August 9). *Благодійність у часи війни*. <https://zagoriy.foundation/wp-content/uploads/2022/08/doslidzhennya-2022-1.pdf>
- Благодійний Фонд "Повернись живим" (n.d.). *Дані на період від 1 березня до 25 листопада 2022 року*. <https://report.comebackalive.in.ua/public/dashboard/e4f44bc7-05f4-459b-a10b-cc10e6637217?date=past8months~>
- Благодійний фонд "Повернись живим" (n.d.). *Дані пожертв за 24 лютого - 24 червня 2022 року*. <https://report.comebackalive.in.ua/public/dashboard/e4f44bc7-05f4-459b-a10b-cc10e6637217?date=2022-02-24~2022-06-24>
- Благодійний фонд "Повернись живим" (n.d.). *Дані пожертв на 24 листопада 2022 року*. <https://report.comebackalive.in.ua/public/dashboard/e4f44bc7-05f4-459b-a10b-cc10e6637217?date=2022-06-25~2022-11-24>
- Благодійний Фонд Сергія Притули / Serhiy Prytula Charity Foundation (2022, October 10). *Вони розлютили українців*. Facebook. <https://www.facebook.com/prytulafoundation.org/posts/165009722847664>
- Вокс Україна (2022, August 30). *«Все для фронту»: благодійність та волонтерство українців з початку повномасштабної війни*. <https://voxukraine.org/vse-dlya-frontu-blagodijnist-ta-volonterstvo-ukrayintsiv-z-pochatku-povnomasshtabnoyi-vijny/>

- Громадське (2022, June 24). *Українці закрили збір на «Байрактари» для ЗСУ, але не на 3, а на 4 безпілотники — Притула.*
<https://hromadske.radio/news/2022/06/24/ukraintsi-zibraly-500-mil-yoniv-hryven-na-bayraktary-dlia-zsu-prytula>
- Економічна правда (2022, August 19). *Народна зірка смерті. На що скинулися українці замість "Байрактарів" та як супутник допоможе ЗСУ.*
<https://www.epravda.com.ua/publications/2022/08/19/690592/>
- Економічна правда (2022, November 17). *Економічна ситуація в жовтні: стійка, але ризики зростають.* <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/17/693913/>
- Зарембо, К. (2021). *Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту.* Віхола.
- Землячки. Ukrainian Front (2022, July 23). *Друзі, ми щасливі повідомити про запуск спільного проєкту забезпечення жінок на фронті формою.* Instagram.
<https://www.instagram.com/p/CgWS1wANxsK/>
- Інститут масової інформації (2024, March 7). *Трансформація старих та нові наративи російської пропаганди.* <https://imi.org.ua/monitorings/transformatsiya-staryh-ta-novi-naratyvy-rosijskoyi-propagandy-i59728>
- Координаційний Центр Підтримки Військових Прикарпаття «Saveukrainenow» (2022, November). *Звіт Координаційного Центру Суп.*
https://www.saveukrainenow.if.ua/wp-content/uploads/2022/11/report_october_ua.pdf
- Міжнародний республіканський інститут (2024, February). *Всеукраїнське опитування, Лютий 2024.* <https://iri.org.ua/sites/default/files/editor-files/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%20%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20IRI.pdf>
- Міністерство фінансів України (2022, March 9). *Середня зарплата в Україні.*
<https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/>
- МКІП (2024, June 3). *МКІП презентує Стратегію з розвитку медіаграмотності на період до 2026 року.* <https://mkip.gov.ua/events/mkip-prezentuye-strategiyu-z-rozvytku-mediagramotnosti-na-period-do-2026-roku/>
- Національний банк України (2022, March 1). *Національний банк відкрив спецрахунок для збору коштів на потреби армії (оновлено).*
<https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidkriv-spetsrahnok-dlya-zboru-koshtiv-na-potrebi-armiyi>

- Національний демократичний інститут (2022, August). *Можливості та перешкоди на шляху демократичного переходу України.*
<https://www.ndi.org/sites/default/files/Opportunities%20and%20Challenges%20Facing%20Ukraine%E2%80%99s%20Democratic%20Transition%20August%20%28Ukrainian%29.pdf>
- Національний демократичний інститут (2023, January). *Можливості та перешкоди на шляху демократичного переходу України.*
https://kiis.com.ua/materials/pr/20230223_6/January_2023_Ukraine_wartime_survey_UKR.pdf
- Пенсійний фонд України (2023, November 17). *Показник середньої заробітної плати за 2023 рік.* <https://www.pfu.gov.ua/2158510-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2023-rik/>
- Сергій Притула (2023, October 12). *72 години. 177 000 000 грн. 101 далекобійний БПЛА-камікадзе. Не люди, а криця!!!* Facebook.
<https://www.facebook.com/photo?fbid=880828706735064&set=a.275309460620328>
- Сергій Притула (2023, October 9). *Мегазбір «Можем павтаріть»! Забезпечимо Сили Оборони можливістю гасити ворога сильно і глибоко!* Facebook.
<https://www.facebook.com/serhiyprytula/videos/%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BC-%D0%BF%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%82%D1%8C/143228938873209/>
- Суспільне Новини (2022, October 24). *Скільки українців донатять на ЗСУ і які види допомоги найбільш поширені. Опитування Суспільного.*
<https://suspilne.media/301646-skilki-ukrainciv-donatat-na-zsu-i-aki-vidi-dopomogi-najbils-posireni-opituvanna-suspilnogo/>

ДОДАТКИ

Додаток 1. Анкета для опитування респондентів та респонденток

Блок 1:

1. Чи жертвуєте Ви кошти на благодійність (ЗСУ, гуманітарну допомогу, іншим організаціям, фондам чи проектам) від початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 року?

- a. Так, надсилаю донати частіше, ніж щомісяця
- b. Надсилаю донати щомісяця
- c. Надсилаю донати раз на три місяці
- d. Донатив/ла лише один раз
- e. Не жертвував/ла і не жертвую кошти взагалі
- f. Важко відповісти

Якщо у запитанні 1 обрано альтернативи a і b і c

2. Який в середньому відсоток свого щомісячного доходу Ви віддаєте на благодійність, пов'язану з війною?

- a. 1%-10%
- b. 11%-25%
- c. 26%-30%
- d. 31%-50%
- e. Більше 50%
- f. Інше
- g. Важко відповісти

Якщо у запитанні 1 обрано альтернативи a, b, c, d

3. Які із перелічених ініціатив Ви найчастіше підтримуєте своїми пожертвами? (Для тих, хто підтримують)

- a. Рахунок ЗСУ, створений Національним Банком України

- b. Ініціативи чи організації національного рівня (Фонд Сергія Притули, Повернись Живим та інші)
- c. Ініціативи чи організації місцевого рівня (у вашій області чи громаді)
- d. Конкретну людину
- e. Рахунки підрозділів ЗСУ (наприклад, бригад)
- f. Підтримую однаково всі чи більшість із перелічених
- g. Інше
- h. Важко відповісти

Якщо у запитанні 1 обрано альтернативи а і b і c

4. Чому Ви жертвуєте кошти на благодійність (ЗСУ, гуманітарну допомогу, іншим організаціям, фондам чи проектам) від початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 року? Будь ласка, оберіть три найважливіші для вас причини.

- a. постійно бачу по телевізору чи онлайн, або чую від знайомих про велику потребу в допомозі.
- b. до мене звертаються напряму і просять (знайомі чи незнайомі люди, організації, волонтери)
- c. я отримую листи від благодійних фондів чи проектів про їхні поточні потреби
- d. це не вимагає багато зусиль (наприклад, бо є автоматичне списування з картки, чи легко зробити пожертву через смартфон, аби вкинути готівку в благодійну скриньку в магазині)
- e. за донат я отримую приємні дрібнички (наприклад, наліпку на заправці чи нові «Нагороди» або бали у додатку)
- f. я прагну допомогти іншим
- g. за це мене поважають інші
- h. коли я жертвую кошти на благодійність, я відчуваю тепло всередині
- i. я розділяю цінності фонду чи проекту, який підтримую
- j. я точно знаю, що моя жертва допоможе фонду чи проекту, який я підтримую, досягнути значних результатів
- k. Інше:
- l. Важко відповісти

5. Чи залучались/залучаєтесь Ви до волонтерських ініціатив, пов'язаних з війною, від початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 року?

Волонтерство - це праця, за яку Ви не отримуєте кошти чи іншу матеріальну винагороду.

- a. Волонтеру регулярно
- b. Волонтерив/ла регулярно
- c. Волонтерив/ла кілька разів
- d. Волонтерив/ла один раз
- e. Не маю досвіду волонтерства від початку повномасштабної війни
- f. Інше
- g. Важко відповісти

Блок 2:

6. До якої міри ви довіряєте таким інституціям і органам влади, якщо довіряєте взагалі?

- a. Збройні Сили України
- b. Президент Зеленський
- c. Державна служба з надзвичайних ситуацій (ДСНС)
- d. Національна поліція
- e. Ваша місцева влада
- f. Уряд
- g. Верховна Рада України
 - Повністю довіряю
 - Частково довіряю
 - Не дуже довіряю
 - Абсолютно не довіряю
 - Важко відповісти

7. Чи взаємодіяли Ви якимось чином із владою на національному рівні від початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 року?

- a. отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави
- b. отримував/ла інші послуги
- c. волонтерив/ла у їх ініціативах чи проектах
- d. комунікував/ла вживу чи електронно (листами, у соціальних мережах) з різних питань

e. Інше

f. Не взаємодіяв/ла

g. Важко відповісти

8. Чи взаємодіяли Ви якимось чином із місцевою владою або виконавчими органами влади від початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 року?

a. отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади

b. отримував/ла інші послуги

c. волонтерив/ла у їх ініціативах чи проектах

d. комунікував/ла вживу чи електронно (листами, у соціальних мережах) з різних питань

e. був/ла присутньою на сесіях ради

f. Інше

g. Не взаємодіяв/ла

h. Важко відповісти

9. З якими із цих тверджень ви погоджуєтесь?

a. Майже всі люди, які при владі на місцях, – розумні люди, які зазвичай знають, що вони роблять.

b. Майже всі люди, які при владі на національному рівні, – розумні люди, які зазвичай знають, що вони роблять.

c. Загалом місцева влада не розуміє проблем звичайних людей.

d. Загалом національна влада не розуміє проблем звичайних людей.

e. Уряди спотворюють факти, щоб їхні рішення здавалися правильними.

f. Політики/ні ради щось обіцяли на виборах, але потім забувають про свої обіцянки.

g. Політики/ні часто змінюють свою думку.

h. Місцева влада однаково ставиться до кожної групи населення.

i. Національна влада однаково ставиться до кожної групи населення.

j. Жодне з перерахованого

k. Важко відповісти

10. На яких із цих виборів Ви голосували? (можливість обрати кілька відповідей)

- a. Президентські вибори 2019 року
- b. Парламентські вибори 2019 року
- c. Місцеві вибори 2020 року
- d. Не голосував/ла на жодних
- e. Не хотів/ла би відповідати

Блок 3:

11. Ваш гендер:

- a. Чоловік
- b. Жінка
- c. Інше
- d. Не хотів/ла би відповідати

12. Скільки вам років?

- a. 18-24
- b. 25-34
- c. 35-44
- d. 45-54
- e. 55-60

13. Який найвищий рівень освіти, що Ви вже здобули?

- a. Початкова
- b. Середня
- c. Професійно-технічна
- d. Ступінь бакалавра
- e. Ступінь магістра
- f. Ступінь кандидата/доктора наук
- g. Не хотів/ла би відповідати

14. Чи належите Ви до ЛГБТК+ спільноти?

- a. Так

- b. Ні
- c. Не хотів/ла би відповідати

15. Як Ви оцінюєте свій стан здоров'я?

- a. Маю інвалідність.
- b. Не маю інвалідності.
- c. Не хотів/ла би відповідати

16. Вкажіть, будь ласка, область, у якій Ви проживаєте ЗАРАЗ (область, в яку Ви переїхали через війну):

- a. Вінницька область
- b. Волинська область
- c. Дніпропетровська область
- d. Донецька область
- e. Житомирська область
- f. Закарпатська область
- g. Запорізька область
- h. Івано-Франківська область
- i. Київська область
- j. Кіровоградська область
- k. Луганська область
- l. Львівська область
- m. м. Київ
- n. Миколаївська область
- o. Одеська область
- p. Полтавська область
- q. Рівненська область
- r. Сумська область
- s. Тернопільська область
- t. Харківська область
- u. Херсонська область
- v. Хмельницька область
- w. Черкаська область
- x. Чернівецька область
- y. Чернігівська область

z. Інше

aa. Не хотів/ла би відповідати

17. Скажіть, будь ласка, в якому населеному пункті Ви ЗАРАЗ проживаєте?

a. В обласному центрі

b. В районному центрі

c. В іншому місті (не обласному / районному центрі)

d. В СМТ

e. В селі

f. Інше

g. Важко відповісти

18. Чи є Ви:

a. депутатом/кою місцевої ради

b. працівником/цею виконавчих органів влади місцевої влади

c. державним службовцем/ицею чи працівником/ицею центральних органів виконавчої влади

d. народним/ою депутатом/кою

e. працівником/ицею правоохоронних органів

f. працівником/ицею прокуратури

g. не маю відношення до місцевої чи національної влади, правоохоронних органів чи прокуратури

h. Не хотів/ла би відповідати

19. Як би Ви описали фінансове становище Вашої родини?

a. Нам не вистачає грошей навіть на їжу

b. Нам вистачає грошей на їжу, але купити одяг вже важко

c. У нас достатньо грошей на їжу та одяг, і ми можемо якусь кількість відкласти, але цього не достатньо, щоб купувати дорогі речі (такі, як телевізор або холодильник)

d. Ми можемо дозволити собі купувати деякі дорогі речі, такі як телевізор або холодильник

e. Ми можемо дозволити собі все, що захочемо

f. Важко відповісти

20. Який, в середньому, Ваш щомісячний дохід?

- a. 0-10000 грн.
- b. 10001-15000 грн.
- c. 15001-20000 грн.
- d. 20001-50000 грн.
- e. Більше 50001 гривень
- f. Важко відповісти
- g. Не хотів/ла би відповідати

21. Яка з наведених нижче фраз найкраще характеризує Ваші дії в ситуації війни Росії проти України:

- a. Я залишився(лася) на своєму постійному місці проживання
- b. Я покинув(ла) своє постійне місце проживання
- c. Я покинув(ла) своє постійне місце проживання, але вже повернувся(лася) до постійного місця проживання

Для тих, хто переїхали:

- a) Я переїхав(ла) в населений пункт в межах області мого постійного проживання
- b) Я переїхав(ла) до іншої області України

Якщо переїхали в іншу область, де зараз живуть:

- a. В обласному центрі
- b. В районному центрі

22. Чи маєте Ви членів/кинь сім'ї, партнерів/ок чи близьких друзів, котрі служать в ЗСУ?

- a. Члени/кині моєї сім'ї служать в ЗСУ
- b. Мій/моя партнер/ка, хлопець чи дівчина служать в ЗСУ
- c. Серед близьких друзів є ті, хто служать в ЗСУ
- d. Не маю нікого близького, хто служить в ЗСУ
- e. Не хотів/ла би відповідати

23. Чи перебували у тимчасовій окупації російськими військами?

- a. Так
- b. Ні
- c. Не хотів/ла би відповідати

Додаток 2. Таблиці

Таблиця 4а. Кореляційна матриця: пряма та непряма довіра до національних владних інституцій										
	ЗСУ	Президент Зеленський	Уряд	ВРУ	Майже всі люди, які при владі на національному рівні, – розумні	Загалом національна влада не розуміє проблем звичайних людей	Уряди спотворюють факти	Політики/ні забувають про свої обіцянки	Політики/ні часто змінюють свою думку	Національна влада однаково ставиться до кожної групи населення
ЗСУ	1									
Президент Зеленський	0.462	1								
Уряд	0.269	0.548	1							
ВРУ	0.250	0.474	0.804	1						
Майже всі люди, які при владі на національному рівні, – розумні	0.0563	0.112	0.166	0.187	1					
Загалом національна влада не розуміє проблем звичайних людей	-0.104	-0.235	-0.295	-0.314	-0.112	1				
Уряди спотворюють факти	-0.111	-0.268	-0.283	-0.275	-0.0318	0.291	1			
Політики/ні забувають про свої обіцянки	0.0126	-0.167	-0.251	-0.301	-0.0517	0.339	0.262	1		
Політики/ні часто змінюють свою думку	0.0209	-0.0694	-0.122	-0.108	-0.0410	0.202	0.273	0.282	1	
Національна влада однаково ставиться до кожної групи населення	0.0102	0.0776	0.182	0.169	0.0451	-0.0524	-0.0635	-0.0846	-0.0709	1

Таблиця 4б. Кореляційна матриця: пряма та непряма довіра до місцевих владних інституцій

	ДСНС	Нацполіція	Місцева влада	Майже всі люди, які при владі на місцях, – розумні	Загалом місцева влада не розуміє проблем звичайних людей	Політики/ні забувають про свої обіцянки	Політики/ні часто змінюють свою думку	Місцева влада однаково ставиться до кожної групи населення
ДСНС	1							
Нацполіція	0.463	1						
Місцева влада	0.316	0.509	1					
Майже всі люди, які при владі на місцях, – розумні	0.0477	0.148	0.163	1				
Загалом місцева влада не розуміє проблем звичайних людей	-0.101	-0.168	-0.360	-0.102	1			
Політики/ні забувають про свої обіцянки	-0.0638	-0.192	-0.191	-0.0926	0.220	1		
Політики/ні часто змінюють свою думку	-0.0358	-0.0966	-0.110	-0.0731	0.130	0.282	1	
Місцева влада однаково ставиться до кожної групи населення	0.0263	0.0612	0.126	0.115	-0.0271	-0.0230	-0.0477	1

Таблиця 5а. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 та мотивація

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Знаю про потребу	Мене просять напряму	Отримую листи від фондів	Це не вимагає зусиль	Отримую подарунки за донат	Прагну допомогти іншим	Мене за це поважають	Відчуваю тепло всередині	Розділяю цінності фонду/проекту	Вірю в цінність моєї пожертви
Чи жертвують загалом	1											
Частота благодійності	0.589	1										
Знаю про потребу	0.133	0.228	1									
Мене просять напряму	0.0780	0.137	0.0652	1								
Отримую листи від фондів	0.0325	0.0856	0.0454	0.0641	1							
Це не вимагає зусиль	0.106	0.176	0.108	-0.0487	-0.0326	1						
Отримую подарунки за донат	0.0450	0.114	-0.0145	-0.00115	0.0597	0.0290	1					
Прагну допомогти іншим	0.212	0.348	0.139	0.0856	-0.0423	0.0417	-0.0249	1				
Мене за це поважають	0.0271	0.0195	0.000271	-0.0201	0.00836	0.0273	-0.0116	0.0250	1			
Відчуваю тепло всередині	0.165	0.300	0.000624	0.0748	-0.0255	0.0284	0.0210	0.176	-0.0123	1		
Розділяю цінності фонду/проекту	0.130	0.236	0.0355	0.00536	-0.0400	0.0133	0.0504	0.0655	-0.0334	0.0637	1	
Вірю в цінність моєї пожертви	0.207	0.381	0.0471	-0.0445	-0.0407	0.0336	0.0261	0.118	-0.0526	0.127	0.214	1

Таблиця 5б. Кореляційна матриця: залежна змінна 3 та мотивація

	Середній відсоток пожертви	Знаю про потребу	Мене просять напрям у	Отримую листи від фондів	Це не вимагає зусиль	Отримую подарунки за донат	Прагну допомогти іншим	Мене за це поважають	Відчуваю тепло всередині	Розділяю цінності фонду/проекту	Вірю в цінність моєї пожертви
Середній відсоток пожертви	1										
Знаю про потребу	-0.0506	1									
Мене просять напрям у	0.0676	0.0652	1								
Отримую листи від фондів	0.294	0.0454	0.0641	1							
Це не вимагає зусиль	-0.0253	0.108	-0.0487	-0.0326	1						
Отримую подарунки за донат	0.107	-0.0145	-0.00115	0.0597	0.0290	1					
Прагну допомогти іншим	-0.147	0.139	0.0856	-0.0423	0.0417	-0.0249	1				
Мене за це поважають	0.0248	0.000271	-0.0201	-0.00836	-0.0273	-0.0116	0.0250	1			
Відчуваю тепло всередині	-0.0590	0.000624	0.0748	-0.0255	0.0284	0.0210	0.176	-0.0123	1		
Розділяю цінності фонду/проекту	-0.0391	0.0355	0.00536	-0.0400	-0.0133	0.0504	0.0655	-0.0334	0.0637	1	
Вірю в цінність моєї пожертви	-0.0999	0.0471	-0.0445	-0.0407	0.0336	0.0261	0.118	-0.0526	0.127	0.214	1

Таблиця 6. Кореляційна матриця: довіра та інша мотивація роботи пожертви

	ЗСУ	Президент Зеленський	ДСНС	Нацполіція	Місцева влада	Уряд	ВРУ	Знаю про потребу	Мене просять напрям у	Отримую листи від фондів	Це не вимагає зусиль	Отримую подарунки за донат	Прагну допомогти іншим	Мене за це поважають	Відчуваю тепло всередині	Розділяю цінності фонду/проекту	Вірю в цінність моєї пожертви
ЗСУ	1																
Президент Зеленський	0.462	1															
ДСНС	0.534	0.502	1														
Нацполіція	0.350	0.456	0.463	1													
Місцева влада	0.212	0.289	0.316	0.509	1												
Уряд	0.269	0.548	0.368	0.610	0.577	1											
ВРУ	0.250	0.474	0.326	0.575	0.529	0.804	1										
Знаю про потребу	0.0817	0.0276	0.0192	0.00543	-0.00117	0.00494	0.00564	1									
Мене просять напрям у	0.0246	-0.00385	-0.00286	0.0389	0.00174	0.00152	0.00165	0.0652	1								
Отримую листи від фондів	-0.000847	0.0309	0.00220	0.0768	0.00757	0.00920	0.00124	0.00454	0.00641	1							
Це не вимагає зусиль	0.0239	0.0594	0.00591	0.0868	0.00529	0.00733	0.00301	0.108	-0.00487	0.0326	1						
Отримую подарунки за донат	0.0425	0.0543	0.00134	0.0404	0.00573	0.00873	0.00908	-0.00145	-0.000115	0.0597	0.00290	1					
Прагну допомогти іншим	0.137	0.00751	0.00725	0.0129	0.00451	0.00668	-0.00274	0.139	0.00856	0.0423	0.00417	0.0249	1				
Мене за це поважають	-0.0302	0.0321	-0.00108	0.0528	0.00276	0.00577	0.00895	0.00271	-0.00201	-0.00836	-0.00273	0.0116	0.0250	1			
Відчуваю тепло всередині	0.122	0.0545	0.1032	0.117	0.00386	0.101	0.00802	0.00624	0.00748	-0.00255	0.00284	0.0210	0.176	0.0123	1		
Розділяю цінності фонду/проекту	0.103	0.0682	0.00455	0.0608	-0.00530	0.00250	0.00130	0.0355	0.00536	-0.00400	-0.00133	0.0504	0.0655	-0.00334	0.0637	1	

Вірю в цінність моєї пожегтви	0.174	0.090 9	0.1 48	0.101	0.0 463	0.0 867	0.0 302	0.04 71	- 0.0 445	- 0.04 07	0.0 336	0.026 1	0.118	- 0.052 6	0.12 7	0.21 4	1
----------------------------------	-------	------------	-----------	-------	------------	------------	------------	------------	-----------------	-----------------	------------	------------	-------	-----------------	-----------	-----------	---

Таблиця 7а. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і типи ініціатив для пожертви

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Рахунок ЗСУ	Національні ініціативи	Місцеві ініціативи	Конкретна людина	Рахунки підрозділів ЗСУ	Всі чи більшість з перелічених
Чи жертвують загалом	1							
Частота благодійності	0.589	1						
Рахунок ЗСУ	0.156	0.0579	1					
Національні ініціативи	0.211	0.277	0.0309	1				
Місцеві ініціативи	0.133	0.135	-0.0549	0.0396	1			
Конкретна людина	0.184	0.203	-0.0708	0.0536	0.0579	1		
Рахунки підрозділів ЗСУ	0.177	0.256	-0.0138	0.0499	0.0183	0.0795	1	
Всі чи більшість з перелічених	0.117	0.204	-0.0680	-0.0807	-0.0217	-0.0933	-0.0759	1

Таблиця 7б. Кореляційна матриця: залежна змінна 3 і типи ініціатив для пожертви

	Середній відсоток пожертви	Рахунок ЗСУ	Національні ініціативи	Місцеві ініціативи	Конкретна людина	Рахунки підрозділів ЗСУ	Всі чи більшість з перелічених
Середній відсоток пожертви	1						
Рахунок ЗСУ	0.000393	1					
Національні ініціативи	0.00982	0.0309	1				
Місцеві ініціативи	0.0303	-0.0549	0.0396	1			
Конкретна людина	-0.00841	-0.0708	0.0536	0.0579	1		
Рахунки підрозділів ЗСУ	0.0841	-0.0138	0.0499	0.0183	0.0795	1	
Всі чи більшість з перелічених	-0.0303	-0.0680	-0.0807	-0.0217	-0.0933	-0.0759	1

Таблиця 8а: Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і особиста ситуація

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Приналежність до влади	Сім'я в ЗСУ	Партнер/ка в ЗСУ	Близькі друзі в ЗСУ	Нікого в ЗСУ	Досвід окупації
Чи жертвують загалом	1							
Частота благодійності	0.589	1						
Приналежність до влади	0.0527	0.109	1					
Сім'я в ЗСУ	0.0901	0.0815	-0.0147	1				
Партнер/ка в ЗСУ	0.0328	0.0962	0.117	0.0159	1			
Близькі друзі в ЗСУ	0.0975	0.0982	0.0360	-0.133	-0.0516	1		
Нікого в ЗСУ	-0.143	-0.120	-0.0614	-0.294	-0.101	-0.563	1	
Досвід окупації	0.0596	0.0457	0.0277	-0.0330	0.0536	0.0468	-0.0323	1

Таблиця 8б: Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і особиста ситуація

	Середній відсоток пожертви	Приналежність до влади	Сім'я в ЗСУ	Партнер/ка в ЗСУ	Близькі друзі в ЗСУ	Нікого в ЗСУ	Досвід окупації
Середній відсоток пожертви	1						
Приналежність до влади	0.309	1					
Сім'я в ЗСУ	0.0236	-0.0147	1				
Партнер/ка в ЗСУ	0.0381	0.117	0.0159	1			
Близькі друзі в ЗСУ	-0.0565	0.0360	-0.133	-0.0516	1		
Нікого в ЗСУ	0.0524	-0.0614	-0.294	-0.101	-0.563	1	
Досвід окупації	0.0243	0.0277	-0.0330	0.0536	0.0468	-0.0323	1

Таблиця 9а. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2, волонтерство, голосування і взаємодія з нац. інституціями влади

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Волонтерство від початку повномасштабної війни	Отримув/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави	Отримув/ла інші послуги	Волонтерив/ла у їх ініціативах чи проектах	Комунікував/ла вживу чи електронно	Не взаємодіяв/ла	Президентські вибори 2019	Парламентські вибори 2019	Місцеві вибори 2020	Не голосував/ла на жодних
Чи жертвують загалом	1											
Частота благодійності	0.589	1										
Волонтерство від початку повномасштабної війни	0.159	0.300	1									
Отримув/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави	0.00578	-0.0346	0.0705	1								
Отримув/ла інші послуги	0.0567	0.0424	0.0896	0.0669	1							
Волонтерив/ла у їх ініціативах чи проектах	0.0399	0.0903	0.263	0.0941	0.0395	1						
Комунікував/ла вживу чи електронно	0.0343	0.0681	0.180	0.0397	0.151	0.0591	1					
Не взаємодіяв/ла	-0.0442	-0.0523	-0.226	-0.584	-0.301	-0.294	-0.345	1				
Президентські вибори 2019	0.130	0.158	0.0556	0.0237	0.0355	0.0106	0.0198	0.0167	1			
Парламентські вибори 2019	0.0763	0.145	0.104	0.0224	0.101	0.0276	0.0891	-0.0366	0.483	1		
Місцеві вибори 2020	0.0852	0.167	0.147	0.0425	0.00809	0.0690	0.0532	-0.0414	0.403	0.645	1	
Не голосував/ла на жодних	-0.166	-0.190	-0.123	-0.00134	-0.0607	-0.0702	0.0194	0.0373	-0.661	-0.367	-0.376	1

Таблиця 9а. Кореляційна матриця: залежна змінна 3, волонтерство, голосування і взаємодія з нац. інституціями влади

	Середній відсоток пожертви	Волонтерство від початку повномасштабної війни	Отримув/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави	Отримув/ла інші послуги	Волонтерив/ла у їх ініціативах чи проєктах	Комунікував/ла вживу чи електронно	Не взаємодівав/ла	Президентські вибори 2019	Парламентські вибори 2019	Місцеві вибори 2020	Не голосував/ла на жодних
Середній відсоток пожертви	1										
Волонтерство від початку повномасштабної війни	0.288	1									
Отримув/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від держави	0.00861	0.0705	1								
Отримув/ла інші послуги	0.0647	0.0896	0.0669	1							
Волонтерив/ла у їх ініціативах чи проєктах	0.0959	0.263	0.0941	0.0395	1						
Комунікував/ла вживу чи електронно	0.0226	0.180	0.0397	0.151	0.0591	1					
Не взаємодівав/ла	-0.0909	-0.226	-0.584	-0.301	-0.294	-0.345	1				
Президентські вибори 2019	-0.0102	0.0556	0.0237	0.0355	0.0106	0.0198	0.0167	1			
Парламентські вибори 2019	-0.0938	0.104	0.0224	0.101	0.0276	0.0891	-0.0366	0.483	1		
Місцеві вибори 2020	-0.0357	0.147	0.0425	0.00809	0.0690	0.0532	-0.0414	0.403	0.645	1	
Не голосував/ла на жодних	-0.0483	-0.123	-0.00134	-0.0607	-0.0702	0.0194	0.0373	-0.661	-0.367	-0.376	1

Таблиця 10а. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і взаємодія з місцевою владою

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади	Отримував/ла інші послуги	Волонтерив/ла у місцевих ініціативах чи проєктах	Комунікував/ла вживу чи електронно	Був/ла присутньою на сесіях	Не взаємодіяв/ла з місцевою владою
Чи жертвують загалом	1							
Частота благодійності	0.589	1						
Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади	0.0250	-0.0353	1					
Отримував/ла інші послуги	0.0619	0.0612	0.0723	1				
Волонтерив/ла у місцевих ініціативах чи проєктах	0.0694	0.165	0.0389	-0.00515	1			
Комунікував/ла вживу чи електронно	0.0603	0.0651	0.0982	0.0868	0.00406	1		
Був/ла присутньою на сесіях	0.00218	0.0580	-0.0152	0.0743	0.0966	0.224	1	
Не взаємодіяв/ла з місцевою владою	-0.0682	-0.0972	-0.459	-0.335	-0.365	-0.370	-0.130	1

Таблиця 10б. Кореляційна матриця: залежна змінна 3 і взаємодія з місцевою владою

	Середній відсоток пожертви	Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади	Отримував/ла інші послуги	Волонтерив/ла у місцевих ініціативах чи проектах	Комунікував/ла вживу чи електронно	Був/ла присутньою на сесіях	Не взаємодівав/ла з місцевою владою
Середній відсоток пожертви	1						
Отримував/ла матеріальну чи гуманітарну допомогу від місцевої влади	-0.0226	1					
Отримував/ла інші послуги	0.0609	0.0723	1				
Волонтерив/ла у місцевих ініціативах чи проектах	0.136	0.0389	-0.00515	1			
Комунікував/ла вживу чи електронно	0.0693	0.0982	0.0868	0.00406	1		
Був/ла присутньою на сесіях	0.0446	-0.0152	0.0743	0.0966	0.224	1	
Не взаємодівав/ла з місцевою владою	-0.139	-0.459	-0.335	-0.365	-0.370	-0.130	1

Таблиця 11а. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і соц.-дем. характеристики

	Чи жертвують загалом	Частота благодійності	Гендер	Приналежність до ЛГБТ+	Рівень освіти	Статус інвалідності	Фінансова ситуація	Середній дохід	Точний вік
Чи жертвують загалом	1								
Частота благодійності	0.589	1							
Гендер	0.0268	0.0215	1						
Приналежність до ЛГБТ+	0.0513	0.0600	0.0590	1					
Рівень освіти	0.0972	0.152	0.0131	0.0176	1				
Статус інвалідності	-0.0663	-0.0515	-0.160	-0.0328	-0.122	1			
Фінансова ситуація	0.159	0.253	-0.0388	-0.0485	0.267	-0.0973	1		
Середній дохід	0.121	0.207	-0.123	-0.0303	0.295	-0.132	0.584	1	
Точний вік	-0.0928	-0.166	-0.0710	0.0374	-0.0312	0.153	-0.125	-0.118	1

Таблиця 11б. Кореляційна матриця: залежні змінні 1 та 2 і соц.-дем. характеристики

	Середній відсоток пожертви	Приналежність до ЛГБТ+	Рівень освіти	Статус інвалідності	Фінансова ситуація	Середній дохід	Точний вік
Середній відсоток пожертви	1						
Приналежність до ЛГБТ+	0.0116	1					
Рівень освіти	-0.0610	0.0176	1				
Статус інвалідності	0.00835	-0.0328	-0.122	1			
Фінансова ситуація	0.0286	-0.0485	0.267	-0.0973	1		
Середній дохід	0.0310	-0.0303	0.295	-0.132	0.584	1	
Точний вік	0.00352	0.0374	-0.0312	0.153	-0.125	-0.118	1

Таблиця 12. Факторний аналіз

Factor analysis/correlation Number of obs = 686
 Method: principal-component factors Retained factors = 17
 Rotation: (unrotated) Number of params = 629

Factor	Eigenvalue	Difference	Proportion	Cumulative
Factor1	4.23271	0.96302	0.0941	0.0941
Factor2	3.26968	0.48189	0.0727	0.1667
Factor3	2.78779	0.78937	0.0620	0.2287
Factor4	1.99841	0.16334	0.0444	0.2731
Factor5	1.83507	0.20721	0.0408	0.3139
Factor6	1.62787	0.14542	0.0362	0.3500
Factor7	1.48244	0.12645	0.0329	0.3830
Factor8	1.35600	0.04026	0.0301	0.4131
Factor9	1.31574	0.04178	0.0292	0.4423
Factor10	1.27395	0.06788	0.0283	0.4707
Factor11	1.20607	0.03373	0.0268	0.4975
Factor12	1.17234	0.06405	0.0261	0.5235
Factor13	1.10829	0.04719	0.0246	0.5481
Factor14	1.06111	0.01640	0.0236	0.5717
Factor15	1.04470	0.02107	0.0232	0.5949
Factor16	1.02364	0.01824	0.0227	0.6177
Factor17	1.00540	0.03825	0.0223	0.6400
Factor18	0.96715	0.00691	0.0215	0.6615
Factor19	0.96024	0.04434	0.0213	0.6829
Factor20	0.91589	0.02156	0.0204	0.7032
Factor21	0.89434	0.07078	0.0199	0.7231
Factor22	0.82355	0.03207	0.0183	0.7414
Factor23	0.79148	0.02024	0.0176	0.7590
Factor24	0.77125	0.00450	0.0171	0.7761
Factor25	0.76675	0.01852	0.0170	0.7932
Factor26	0.74823	0.01607	0.0166	0.8098
Factor27	0.73216	0.02496	0.0163	0.8261
Factor28	0.70720	0.04336	0.0157	0.8418
Factor29	0.66384	0.00797	0.0148	0.8565
Factor30	0.65587	0.05308	0.0146	0.8711
Factor31	0.60279	0.00245	0.0134	0.8845
Factor32	0.60034	0.02689	0.0133	0.8978
Factor33	0.57345	0.00529	0.0127	0.9106
Factor34	0.56816	0.04829	0.0126	0.9232
Factor35	0.51987	0.06292	0.0116	0.9348
Factor36	0.45695	0.04268	0.0102	0.9449
Factor37	0.41427	0.02884	0.0092	0.9541
Factor38	0.38542	0.01463	0.0086	0.9627
Factor39	0.37080	0.03814	0.0082	0.9709
Factor40	0.33266	0.02887	0.0074	0.9783
Factor41	0.30380	0.09257	0.0068	0.9851
Factor42	0.21123	0.01128	0.0047	0.9898
Factor43	0.19995	0.02634	0.0044	0.9942
Factor44	0.17362	0.08607	0.0039	0.9981
Factor45	0.08755	.	0.0019	1.0000

LR test: independent vs. saturated: $\chi^2(990) = 7918.90$ Prob> $\chi^2 = 0.0000$

Таблиця 13. Наповнення факторів змінними

Scoring coefficients (method = regression)

Variable	Factor1	Factor2	Factor3	Factor4	Factor5	Factor6
volunteere~r	0.08418	0.10270	0.02176	-0.02106	0.17866	-0.04821
inst_tru~1_r	0.11892	-0.09971	0.07249	-0.07569	-0.04484	0.05537
inst_tru~2_r	0.12681	-0.14432	0.00703	0.00793	-0.04366	-0.00066
inst_tru~3_r	0.11986	-0.12855	0.04682	-0.06113	-0.08443	0.02310
inst_tru~4_r	0.15008	-0.13293	0.00474	0.06541	-0.04859	0.00314
inst_tru~5_r	0.12717	-0.10577	-0.02513	0.07786	0.02857	-0.10770
inst_tru~6_r	0.16187	-0.14109	-0.04039	0.09895	0.01066	-0.04331
inst_tru~7_r	0.15085	-0.13067	-0.05489	0.12563	0.01121	-0.05662
donate_why_1	0.01736	0.01121	0.05098	0.01164	-0.02615	0.08657
donate_why_2	0.02134	0.00612	0.04300	-0.00989	0.17200	-0.05559
donate_why_3	0.02812	0.02025	-0.01914	0.14373	0.13362	-0.09742
donate_why_4	0.02623	0.01006	0.02519	0.09133	-0.05557	0.09335
donate_why_5	0.03827	0.02229	-0.01738	0.07935	0.02604	0.05059
donate_why_6	0.01737	-0.01435	0.09925	-0.09442	0.05048	0.17672
donate_why_7	0.00802	0.02500	0.02164	0.09524	0.01478	0.01471
donate_why_8	0.03734	-0.01697	0.04889	-0.11238	0.08793	0.10210
donate_why_9	0.02834	0.01561	0.05097	-0.08791	-0.00893	0.25391
donate_wh~10	0.05712	-0.00615	0.06256	-0.14078	0.00435	0.23323
gov_inte~t_1	0.06945	0.07259	-0.10730	-0.18686	-0.24342	-0.01058
gov_inte~t_2	0.04949	0.10390	-0.04349	0.03490	-0.06006	0.08601
gov_inte~t_3	0.06814	0.09488	-0.03385	0.04550	0.15820	-0.09077
gov_inte~t_4	0.06995	0.12504	-0.06237	0.09433	0.00179	0.12656
gov_intera~6	-0.11124	-0.15433	0.13462	0.07424	0.13418	-0.02247
gov_inte~l_1	0.07835	0.07089	-0.10312	-0.17302	-0.20159	-0.06779
gov_inte~l_2	0.05366	0.08098	-0.05556	0.00241	-0.02176	0.07038
gov_inte~l_3	0.06885	0.07567	-0.01492	-0.01512	0.20511	-0.06436
gov_inte~l_4	0.06662	0.14329	-0.04223	0.08192	0.00362	0.09781
gov_intera~5	0.04055	0.08015	-0.04785	0.13278	0.10753	0.03233
gov_intera~7	-0.13292	-0.15780	0.09375	0.05839	0.02145	0.04393
voted_1	0.04085	0.06330	0.24910	0.00370	-0.12588	-0.15190
voted_2	0.04920	0.10034	0.23792	0.03560	-0.09302	-0.00860
voted_3	0.05066	0.07996	0.23342	-0.00506	-0.03841	-0.06130
voted_4	-0.05711	-0.07786	-0.23070	-0.01738	0.10125	0.17764
gender_r	0.00257	-0.06373	0.03506	-0.08523	0.00592	0.10552
lgbtq_r	0.00615	-0.06485	0.02785	-0.06967	-0.04534	-0.01304
education_r	0.01526	0.06518	0.10497	0.14829	0.02556	0.13880
health_r	-0.00751	0.03597	-0.05160	-0.02320	0.01951	-0.22412
occupation_r	0.06016	0.02489	-0.02126	0.14022	0.17262	-0.11625
finance_si~r ²	0.03593	0.04406	0.07669	0.12871	0.08970	0.25731
close_zsu_1	0.01312	0.01729	0.03703	-0.08192	0.08294	0.02295
close_zsu_2	0.02451	0.02080	-0.01316	-0.03383	0.09272	0.09103
close_zsu_3	0.03170	-0.00634	0.03279	-0.27613	0.23462	-0.09371
close_zsu_4	-0.04708	-0.00408	-0.03728	0.29307	-0.26901	0.07879

² До факторного аналізу я включила змінну суб'єктивної оцінки людьми їх фінансової ситуації, на відміну від середнього доходу, для збереження більшої кількості спостережень. Обидві ці змінні між собою мають позитивну кореляцію, а змінна середнього доходу має більше 100 відмов відповідати, що б дало менш чітку картину при факторному аналізі.

being_occu~r		0.03467	0.02276	-0.06477	-0.08719	-0.03957	0.03812
demo_age		-0.01875	0.04115	0.02269	0.01422	-0.11536	-0.31122

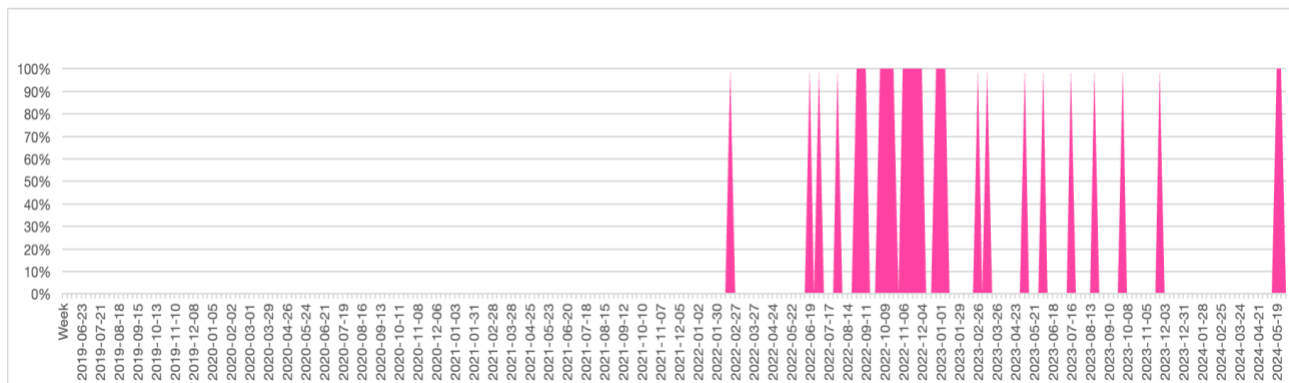
Variable		Factor7	Factor8	Factor9	Factor10	Factor11	Factor12
volunteere~r		0.10363	0.01112	0.18544	-0.02213	0.00956	0.00357
inst_tru~1_r		-0.09496	0.02013	0.20331	0.06581	0.09226	0.15970
inst_tru~2_r		-0.00965	-0.09404	0.10378	-0.00156	0.04562	0.06814
inst_tru~3_r		-0.05667	-0.03004	0.14442	0.08714	0.07571	0.06034
inst_tru~4_r		0.04657	0.03306	0.02232	0.04345	-0.03111	-0.06045
inst_tru~5_r		-0.05182	0.07982	-0.13339	-0.06475	-0.07794	-0.01495
inst_tru~6_r		-0.02385	0.03263	-0.05224	-0.10201	-0.06977	-0.05767
inst_tru~7_r		0.00532	0.03863	-0.09675	-0.07179	-0.05656	-0.10069
donate_why_1		0.04313	0.19278	-0.13813	0.04751	0.28309	0.37548
donate_why_2		0.10627	0.21217	-0.08325	0.19632	0.08176	0.24928
donate_why_3		0.10599	0.00829	-0.13162	0.29489	-0.08800	-0.11643
donate_why_4		-0.01238	0.15718	-0.11616	-0.07757	0.21002	-0.05923
donate_why_5		-0.19186	-0.33230	-0.03648	-0.12568	0.22073	0.12117
donate_why_6		0.03005	0.28227	0.03213	-0.02609	0.08656	0.13360
donate_why_7		0.15663	0.10669	0.13476	-0.23265	-0.06138	-0.08056
donate_why_8		0.05751	0.19962	0.08359	-0.03809	0.00719	-0.06248
donate_why_9		-0.01177	-0.21961	0.04691	-0.08791	-0.00971	-0.06915
donate_wh~10		0.01469	-0.17610	0.01337	-0.07627	-0.07360	-0.10511
gov_inte~t_1		0.08741	-0.07768	-0.20403	0.00646	-0.08372	0.11860
gov_inte~t_2		-0.16426	-0.00153	0.01097	0.06658	0.29590	-0.10818
gov_inte~t_3		0.28927	-0.16362	0.01951	-0.07918	0.11265	0.04162
gov_inte~t_4		-0.09255	0.21699	0.20742	-0.07599	-0.25314	-0.04491
gov_intera~6		-0.09177	0.03581	0.06612	-0.01434	0.04860	0.00655
gov_inte~l_1		0.11603	0.03561	-0.10692	0.05815	0.09076	-0.01570
gov_inte~l_2		-0.19535	0.14113	-0.07260	0.14148	0.27906	-0.25117
gov_inte~l_3		0.31153	-0.11523	0.25214	-0.10060	0.16473	0.00611
gov_inte~l_4		-0.18910	0.13097	0.11757	-0.01220	-0.31901	0.05501
gov_intera~5		-0.21968	-0.18748	0.04600	-0.05894	0.02618	0.34305
gov_intera~7		-0.05441	-0.05720	-0.06424	-0.06054	-0.07496	0.10955
voted_1		-0.00084	-0.11392	0.01111	0.06982	-0.02573	0.01203
voted_2		-0.02948	0.02909	-0.03775	-0.02517	-0.11515	-0.03076
voted_3		-0.04294	0.00857	-0.05746	-0.07928	-0.08536	0.00609
voted_4		-0.00086	0.12124	0.01441	-0.06495	-0.04635	-0.00684
gender_r		0.22751	0.02393	-0.07882	0.26357	-0.10109	0.06871
lgbtq_r		0.07780	0.06201	0.15943	-0.04679	0.10154	0.01076
education_r		0.06094	0.06322	-0.22842	-0.03506	0.11423	-0.09658
health_r		-0.18906	0.15978	0.16783	-0.02648	0.20520	0.17326
occupation_r		-0.07282	-0.10291	-0.24503	0.18189	-0.04316	0.01386
finance_si~r		0.07329	0.06582	-0.16334	-0.06642	-0.01827	0.04157
close_zsu_1		-0.10996	-0.02960	0.16985	0.44175	-0.02204	-0.19536
close_zsu_2		-0.05082	-0.08063	0.07894	0.19403	-0.22855	0.30836
close_zsu_3		-0.11946	0.03704	-0.23298	-0.31107	-0.00842	-0.05983
close_zsu_4		0.20818	-0.02275	0.12395	-0.00987	0.05780	0.11529
being_occu~r		0.02731	0.01655	-0.18055	-0.03385	-0.16957	0.30993
demo_age		-0.03102	0.17728	0.06818	-0.12688	-0.11065	0.06172

Variable	Factor13	Factor14	Factor15	Factor16	Factor17
volunteere~r	0.00310	0.14725	0.09756	0.05759	-0.00013
inst_tru~1_r	-0.03379	-0.06237	0.10764	0.03106	-0.07966
inst_tru~2_r	0.00531	0.02295	-0.06943	0.04511	-0.01473
inst_tru~3_r	-0.10627	-0.10040	0.00499	-0.04191	-0.00386
inst_tru~4_r	-0.01153	-0.03396	-0.01598	-0.00703	0.01916
inst_tru~5_r	-0.03825	0.01988	-0.02609	0.04836	0.01236
inst_tru~6_r	0.02138	0.02670	-0.04086	0.03898	0.06609
inst_tru~7_r	0.10637	0.06234	-0.04459	0.01203	0.08303
donate_why_1	-0.12535	0.26073	-0.08955	0.15989	-0.30268
donate_why_2	0.26522	0.05702	0.15805	-0.13561	0.23211
donate_why_3	0.04514	0.01729	0.15382	0.05633	-0.46599
donate_why_4	-0.53047	0.05907	0.12573	0.12525	0.17336
donate_why_5	0.10102	0.23703	0.06535	-0.33484	0.07851
donate_why_6	-0.03376	-0.09903	-0.19896	-0.15848	-0.10492
donate_why_7	0.23608	0.04607	-0.55712	-0.05216	-0.01389
donate_why_8	0.02132	-0.37921	0.16115	-0.37885	0.01894
donate_why_9	0.14911	-0.07506	0.20678	0.37237	-0.06301
donate_wh~10	-0.04170	0.04971	0.22823	0.03057	-0.19445
gov_inte~t_1	-0.04398	0.00621	-0.07535	-0.05879	0.10733
gov_inte~t_2	0.30835	-0.20907	-0.10839	-0.03219	-0.05467
gov_inte~t_3	-0.11600	0.01960	0.00483	0.11385	0.05050
gov_inte~t_4	-0.01931	0.21443	0.06967	-0.07194	-0.09247
gov_intera~6	-0.01502	0.01854	0.08482	0.06965	-0.07471
gov_inte~l_1	-0.03426	0.07418	0.02258	-0.11496	-0.02487
gov_inte~l_2	0.17267	-0.12649	-0.04256	0.19243	-0.02116
gov_inte~l_3	-0.07871	-0.09151	0.00497	0.07631	0.05285
gov_inte~l_4	-0.06725	0.06142	0.14564	-0.10762	-0.16791
gov_intera~5	-0.09085	0.02098	-0.06670	-0.26194	0.00751
gov_intera~7	0.06639	0.06295	-0.03485	0.01781	0.02224
voted_1	-0.00542	-0.04105	-0.14807	-0.03733	-0.19924
voted_2	0.05386	-0.02394	0.03102	0.12319	0.24172
voted_3	0.03157	0.03482	0.10523	0.02720	0.21435
voted_4	-0.01192	0.02601	0.10768	0.09979	0.22537
gender_r	0.00244	0.03636	0.05888	-0.24099	-0.00758
lgbtq_r	0.39646	0.33049	0.26818	0.00377	0.01235
education_r	0.05681	0.03143	0.15717	-0.10194	0.32743
health_r	0.02460	-0.08241	0.07319	0.23156	0.03341
occupation_r	0.04955	-0.19022	0.10683	-0.02764	-0.04807
finance_si~r	0.00598	0.01666	-0.15642	0.17408	-0.09169
close_zsu_1	-0.10218	0.40454	-0.22052	0.05859	0.24156
close_zsu_2	-0.00515	-0.35090	-0.13557	0.23688	0.24058
close_zsu_3	-0.00774	0.00200	-0.01906	-0.02349	-0.15804
close_zsu_4	0.06499	-0.13358	0.16313	-0.00761	-0.06519
being_occu~r	0.25998	0.10843	-0.00570	0.26316	0.01016
demo_age	-0.00993	-0.03487	0.19879	0.07059	0.02471

Таблиця 17. Кореляційна матриця: довіра до інституцій та взаємодія владою на національному та місцевому рівні

	ЗСУ	Президент Зеленський	ДСНС	Нацполіція	Місцева влада	Уряд	ВРУ	Не взаємодіє /ла	Не взаємодіє /ла з місцевою владою
ЗСУ	1								
Президент Зеленський	0.462	1							
ДСНС	0.534	0.502	1						
Нацполіція	0.350	0.456	0.463	1					
Місцева влада	0.212	0.289	0.316	0.509	1				
Уряд	0.269	0.548	0.368	0.610	0.577	1			
ВРУ	0.250	0.474	0.326	0.575	0.529	0.804	1		
Не взаємодіє/ ла	-0.0334	-0.0468	-0.0393	-0.0941	-0.0864	-0.111	-0.140	1	
Не взаємодіє/ ла з місцевою владою	-0.0390	-0.0497	-0.0877	-0.125	-0.157	-0.183	-0.161	0.586	1

Додаток 3. Інтерес до слова “донатити” 2019-2024 роки, Google Trends

Графік 3. Інтерес до слова “донатити” 2019-2024 роки, Google Trends, створений у Excel

Оригінальні дані можна завантажити за посиланням:

<https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&geo=UA&q=%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B8&hl=en>

Додаток 4. Код для Stata

- Імпортування бази даних

```
use "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data  
analysis/Version2_data_recorded.dta"
```

- Створення тегів для залежних та незалежних змінних

```
label variable donate_yes_no "Чи жертвують загалом"  
label variable donate_r "Частота благодійності"  
label variable donate_amount_r "Середній відсоток пожертви"  
label variable inst_trust_1_r "ЗСУ"  
label variable inst_trust_2_r "Президент Зеленський"  
label variable inst_trust_3_r "ДСНС"  
label variable inst_trust_4_r "Нацполіція"  
label variable inst_trust_5_r "Місцева влада"  
label variable inst_trust_6_r "Уряд"  
label variable inst_trust_7_r "ВРУ"
```

- Створення описової таблиці залежних та незалежних змінних

```
labsumm donate_yes_no donate_r donate_amount_r inst_trust_1_r inst_trust_2_r  
inst_trust_3_r inst_trust_4_r inst_trust_5_r inst_trust_6_r inst_trust_7_r
```

- Створення описової таблиці контрольних змінних

```
labsumm donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3 donate_why_4 donate_why_5  
donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8 donate_why_9 donate_why_10  
donate_init_1 donate_init_2 donate_init_3 donate_init_4 donate_init_5 donate_init_6  
gov_interact_1 gov_interact_2 gov_interact_3 gov_interact_4 gov_interact_6  
gov_interact_local_1 gov_interact_local_2 gov_interact_local_3 gov_interact_local_4  
gov_interact_local_5 gov_interact_local_7 voted_1 voted_2 voted_3 voted_4 gender_r  
lgbtq_r education_r health_r occupation_r finance_situation_r avg_income_r close_zsu_1  
close_zsu_2 close_zsu_3 close_zsu_4 being_occupied_r demo_age
```

- Створення кореляційної матриці між залежними змінними 1 та 2 і змінними довіри

```
estpost correlate donate_yes_no donate_r inst_trust_1_r inst_trust_2_r inst_trust_3_r  
inst_trust_4_r inst_trust_5_r inst_trust_6_r inst_trust_7_r, matrix  
esttab using results65.rtf, label unstack not noobs compress replace
```

- Створення Графіка 1:

```
graph pie donate_init_1 donate_init_2 donate_init_3 donate_init_4 donate_init_5
donate_init_6 if donate_yes_no !=., sort plabel(_all percent) title("Тип підтриманої
ініціативи")
graph pie donate_init_1 donate_init_2 donate_init_3 donate_init_4 donate_init_5
donate_init_6 if donate_yes_no !=., sort descending plabel(_all percent) title("Тип
підтриманої ініціативи")
graph save "Graph" "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data
analysis/version2_initiative type .gph"
graph export "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data
analysis/version2_initiative type .jpg", as(jpg) name("Graph") quality(100)
```

- Створення Графіка 2

```
graph bar (asis) donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3 donate_why_4
donate_why_5 donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8 donate_why_9
donate_why_10
graph hbar (rawsum) donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3 donate_why_4
donate_why_5 donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8 donate_why_9
donate_why_10 if donate_r_yes_no !=., blabel(bar, margin(zero)) ytitle(, size(zero)
margin(zero)) legend(on margin(zero) region(margin(zero)) bmargin(zero))
clegend(region(margin(zero)) bmargin(zero)) graphregion(margin(zero))
plotregion(margin(zero))
graph hbar (rawsum) donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3 donate_why_4
donate_why_5 donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8 donate_why_9
donate_why_10 if donate_yes_no !=., blabel(bar, margin(zero)) ytitle(, size(zero)
margin(zero)) legend(on margin(zero) region(margin(zero)) bmargin(zero))
clegend(region(margin(zero)) bmargin(zero)) graphregion(margin(zero))
plotregion(margin(zero))
graph export "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data
analysis/version2_motivation.jpg", as(jpg) name("Graph") quality(100)
```

- Факторний аналіз

```
factor volunteered_r inst_trust_1_r inst_trust_2_r inst_trust_3_r inst_trust_4_r
inst_trust_5_r inst_trust_6_r inst_trust_7_r donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3
donate_why_4 donate_why_5 donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8
donate_why_9 donate_why_10 gov_interact_1 gov_interact_2 gov_interact_3
gov_interact_4 gov_interact_6 gov_interact_local_1 gov_interact_local_2
```

```
gov_interact_local_3 gov_interact_local_4 gov_interact_local_5 gov_interact_local_7
voted_1 voted_2 voted_3 voted_4 gender_r lgbtq_r education_r health_r occupation_r
finance_situation_r close_zsu_1 close_zsu_2 close_zsu_3 close_zsu_4 being_occupied_r
demo_age, pcf
predict factor1 factor2 factor3 factor4 factor5 factor6 factor7 factor8 factor9 factor10
factor11 factor12 factor13 factor14 factor15 factor16 factor17
```

- Створення Графіка 3

```
factor volunteered_r inst_trust_1_r inst_trust_2_r inst_trust_3_r inst_trust_4_r
inst_trust_5_r inst_trust_6_r inst_trust_7_r donate_why_1 donate_why_2 donate_why_3
donate_why_4 donate_why_5 donate_why_6 donate_why_7 donate_why_8
donate_why_9 donate_why_10 gov_interact_1 gov_interact_2 gov_interact_3
gov_interact_4 gov_interact_6 gov_interact_local_1 gov_interact_local_2
gov_interact_local_3 gov_interact_local_4 gov_interact_local_5 gov_interact_local_7
voted_1 voted_2 voted_3 voted_4 gender_r lgbtq_r education_r health_r occupation_r
finance_situation_r close_zsu_1 close_zsu_2 close_zsu_3 close_zsu_4 being_occupied_r
demo_age, pcf
screeplot
graph export "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data
analysis/version2_PCFA scree plot.jpg", as(jpg) name("Graph") quality(100)
graph save "Graph" "/Users/lyuda/Desktop/KSE/Module 4 - Thesis/Thesis data
analysis/version2 PCFA screeplot.gph"
```

- Регресія факторів і залежної змінної 1

```
regress donate_yes_no factor1 factor2 factor3 factor4 factor5 factor6 factor7 factor8
factor9 factor10 factor11 factor12 factor13 factor14 factor15 factor16 factor17
outreg2 using regression1.xls, excel replace dec(3) ctitle(Regression1)
```

- Регресія факторів і залежної змінної 2

```
mlogit donate_amount_r factor1 factor2 factor3 factor4 factor5 factor6 factor7 factor8
factor9 factor10 factor11 factor12 factor13 factor14 factor15 factor16 factor17,
baseoutcome(1) rrr
```

- Регресія факторів і залежної змінної 3

```
mlogit donate_amount_r factor1 factor2 factor3 factor4 factor5 factor6 factor7 factor8
factor9 factor10 factor11 factor12 factor13 factor14 factor15 factor16 factor17,
baseoutcome(1) rrr
```